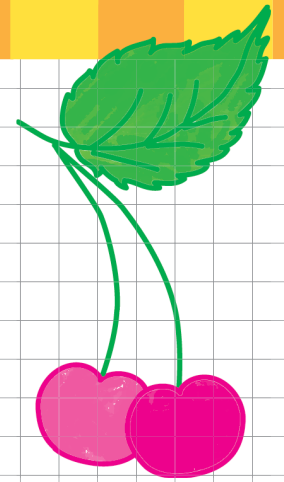
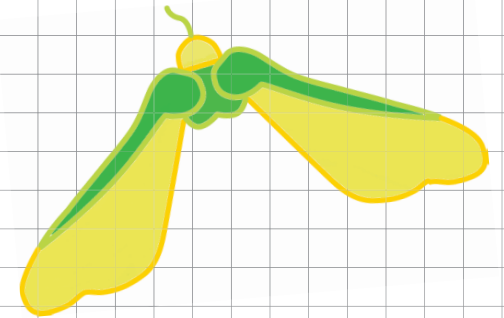
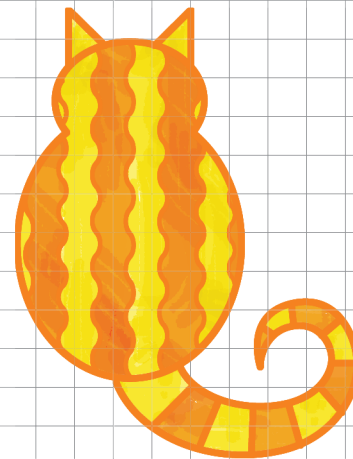
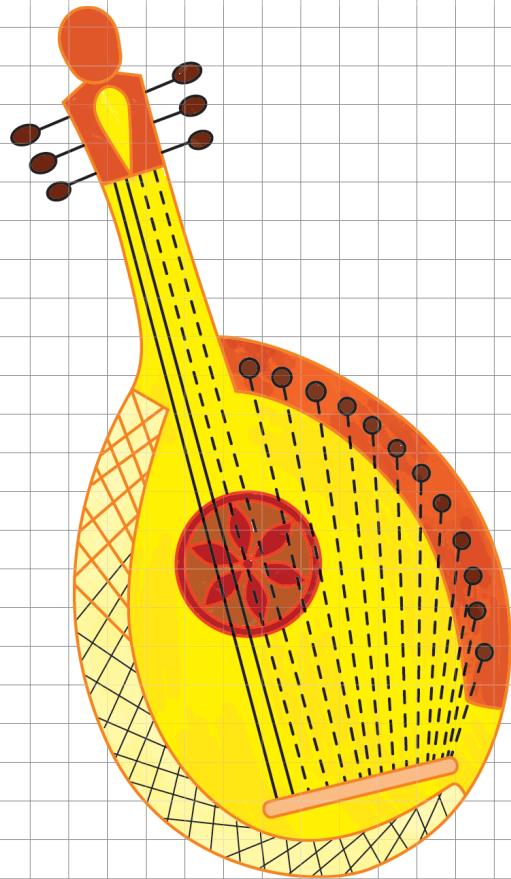


І. А. Воробйова, О. Б. Андріянова

Від крапки до літери

Тотуємо руку до письма



Альбом
для малювання та читання

6+

Творча співпраця
батьків і дитини

Символи козацької слави

Хто зображений на малюнку?

Розфарбуй козака та прапор нашої країни.

Корогва — так називається прапор Запорізького війська. Носили його завжди попереду війська, поруч із гетьманом чи отаманом. Найчастіше корогва була малинового кольору із зображенням білого хреста посередині, а по кутах — місяця, сонця, зірок.

Обведи за контуром та розфарбуй корогву.

Булава — найвища ознака влади. Це палиця з горіхового дерева зі срібною чи визолоченою кулею на кінці. Булаву розкішно оздоблювали коштовним камінням. Її носили гетьмани та кошові отамани.

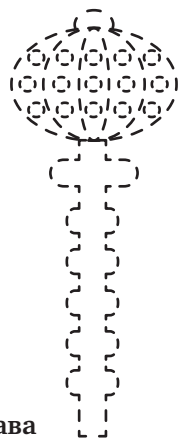
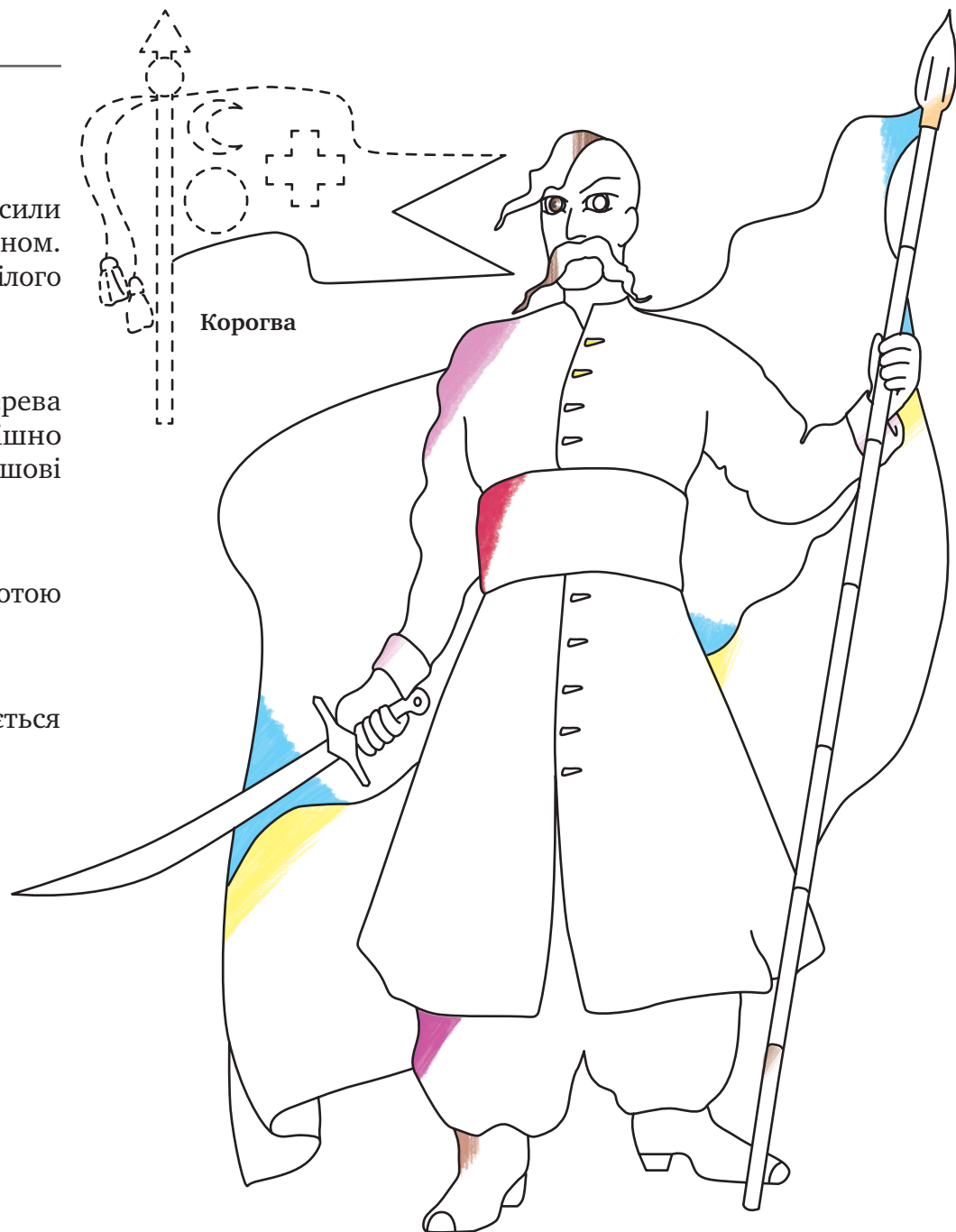
Обведи за контуром та розфарбуй булаву.

Бунчук — ще один символ гетьманської влади. Це держак із золотою кулею, на якій було підвішене кінське волосся.

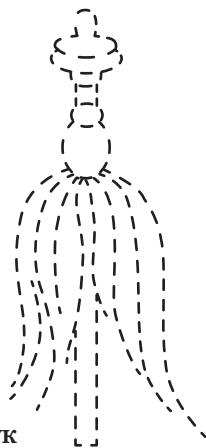
Обведи бунчук за контуром та розфарбуй.

Пірнач — символ влади козацьких полковників. Він складається з верхівки з гострими виступами, насадженої на держало.

Обведи за контуром та розфарбуй пірнач.



Булава



Бунчук



Пірнач

Українська народна вишивка

Історія народної вишивки в Україні сягає корінням у сиву давнину. Вишивка була найпоширенішим способом прикрасити тканину. Вишиванням на Україні займалися виключно жінки. Готуючись вийти заміж, кожна дівчина, як правило, повинна була мати багато різних вишиванок. Дівчата змагалися між собою в доборі візерунків, у майстерності вишивання. Розглянь орнаменти на малюнку. На що вони схожі?

Вишивкою оздоблювали жіночий та чоловічий одяг, фіранки, білизну. Особливу увагу приділяли рушникам — оберегам дому, родини. У давнину з рушником зустрічали і проводжали дорогих гостей, справляли шлюбні обряди, приходили до породіллі вшанувати появу нової людини, проводжали в останню путь, прикрашали ікони та накривали святий хліб на столі.

Орнаменти вишивок бувають фігурні, рослинні, тваринні. Угорі аркуша зображений фігурний орнамент. На що він схожий?

Домалюй за зразком до кінця рядка цей орнамент.

Зображуючи рослинний орнамент, людина намагається перенести у вишивку красу природи. Часто на вишивках зображували виноград, тому що він уособлює веселе, працьовите життя.

Обведи за контуром та розмалюй орнамент із виноградними лозами в лівій частині малюнка. Заштрихуй елементи за зразком.

У центрі є орнамент із квітів барвінку. Барвінок — символ негасимого життя, довголіття.

Обведи малюнок за контуром у напрямку, вказаному стрілкою.

Хміль у вишивках на сорочках означає зв'язок людини із землею; вважалося, що орнамент із хмелю додає людині здоров'я.

Обведи та розфарбуй орнамент із хмелю.

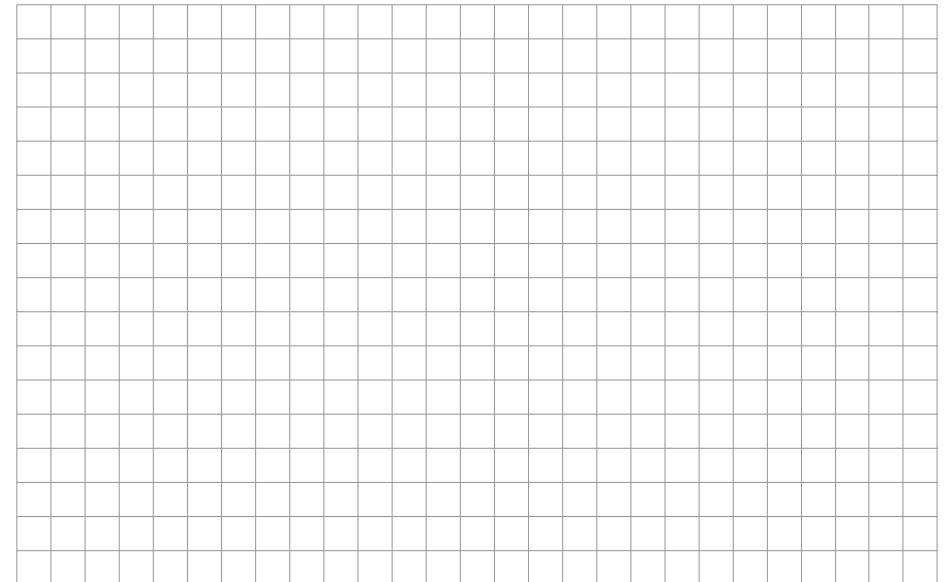
Досить поширеним у вишивці є зображення полуниці або суниці. Така вишивка на сорочці — побажання щастя, любові, багатства. Ці солодкі ягоди є символом кохання, благополуччя.

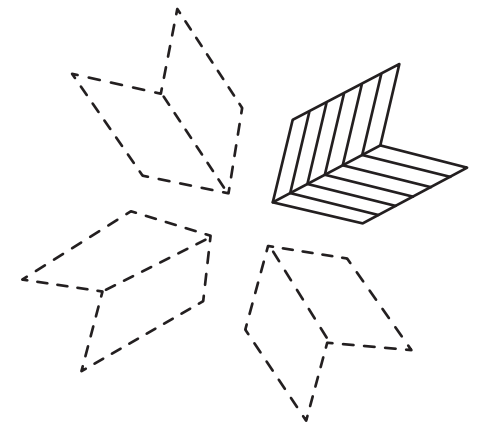
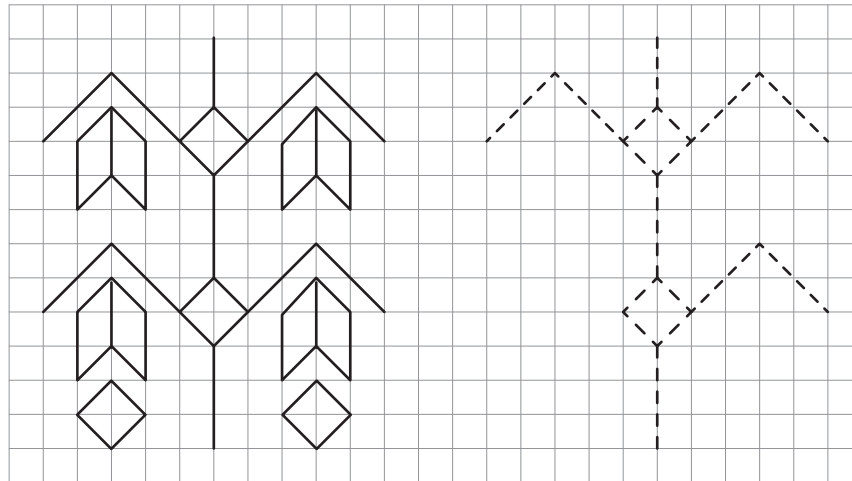
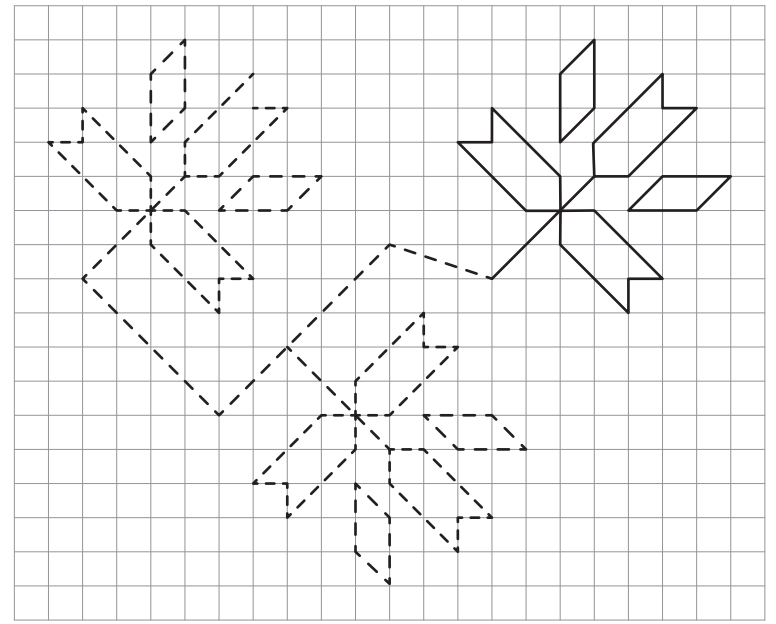
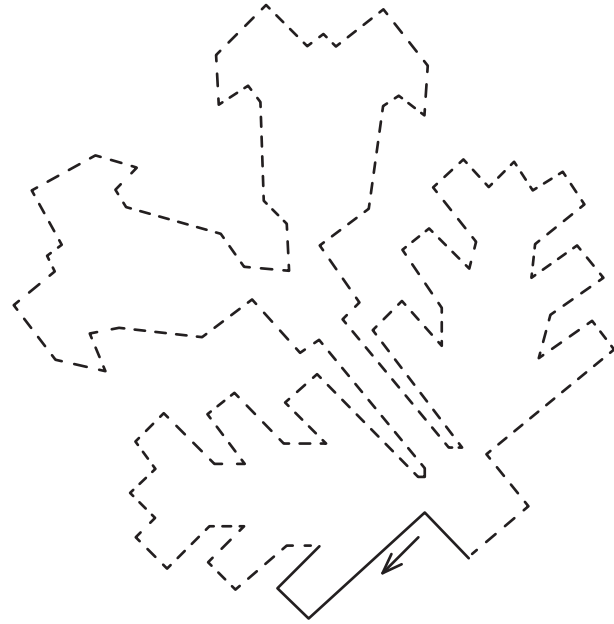
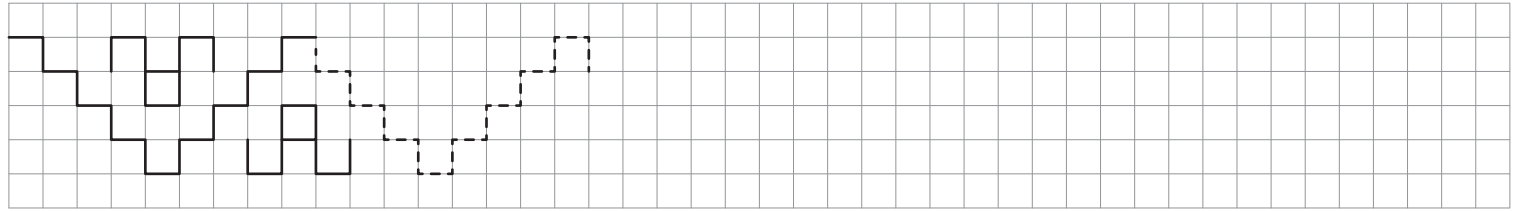
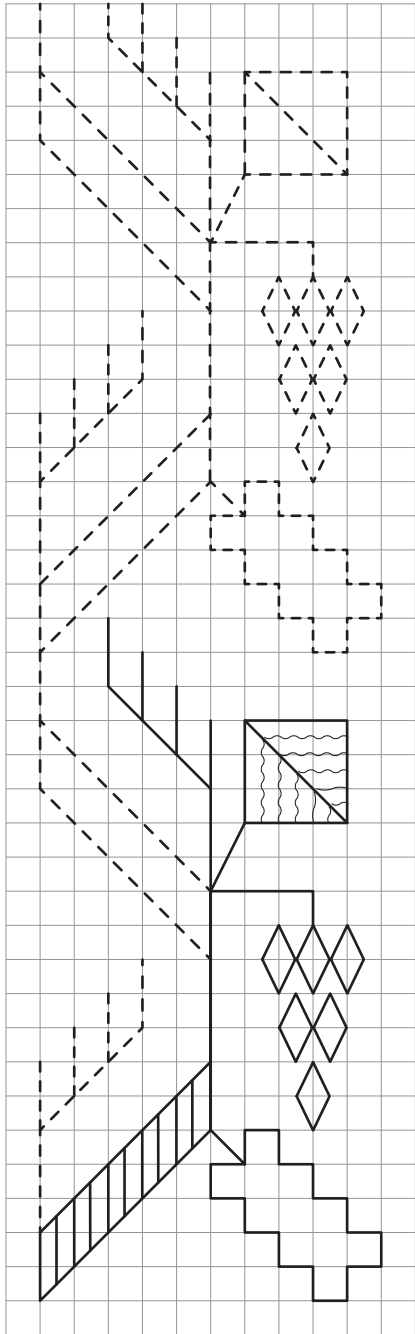
Намалюй за зразком ягоди та розфарбуй їх.

Візерунок «яблучне коло», поділений на чотири частини, протилежні боки якого, вишиті одним кольором, є символом кохання.

Знайди такий візерунок у правому нижньому куті аркуша та заштрихуй за зразком. Розфарбуй цей візерунок.

На вільному місці ти можеш скласти свій власний візерунок для вишиванки.





Український рушник

Рушник супроводжував людину протягом усього життя — і в радості, і в горі. Рушники використовували і на весіллях, і на похоронах, давали в дорогу, щоб оберігав і захищав власника. Вагоме значення мали й кольори на рушниках: червоний — любов, світло, боротьба; чорний — смуток, нещастя; зелений — весна, буяння, оновлення життя тощо. Часто на кінцях рушників вишивали великі квітки.

- Обведи за контуром та заштрихуй квітку, що зображена в лівій частині малюнка. За зразком заштрихуй правий бік цієї ж квітки.

Основним елементом на вишитому рушникові було дерево-квітка. Цей символ називають Берегинею.

- Заштрихуй дерево-Берегиню у правій частині малюнка. Розфарбуй квітку в традиційні кольори вишивки: червоний, зелений, чорний.

Вишиваючи, майстрині часто відділяють великі малюнки один від одного тонким візерунком — орнаментом. В українській вишивці часто використовуються такі рослинні орнаменти, як «виноград», «хміль», «дубове листя», «барвінок».

У лівій частині малюнка зображений орнамент із кетягами калини.

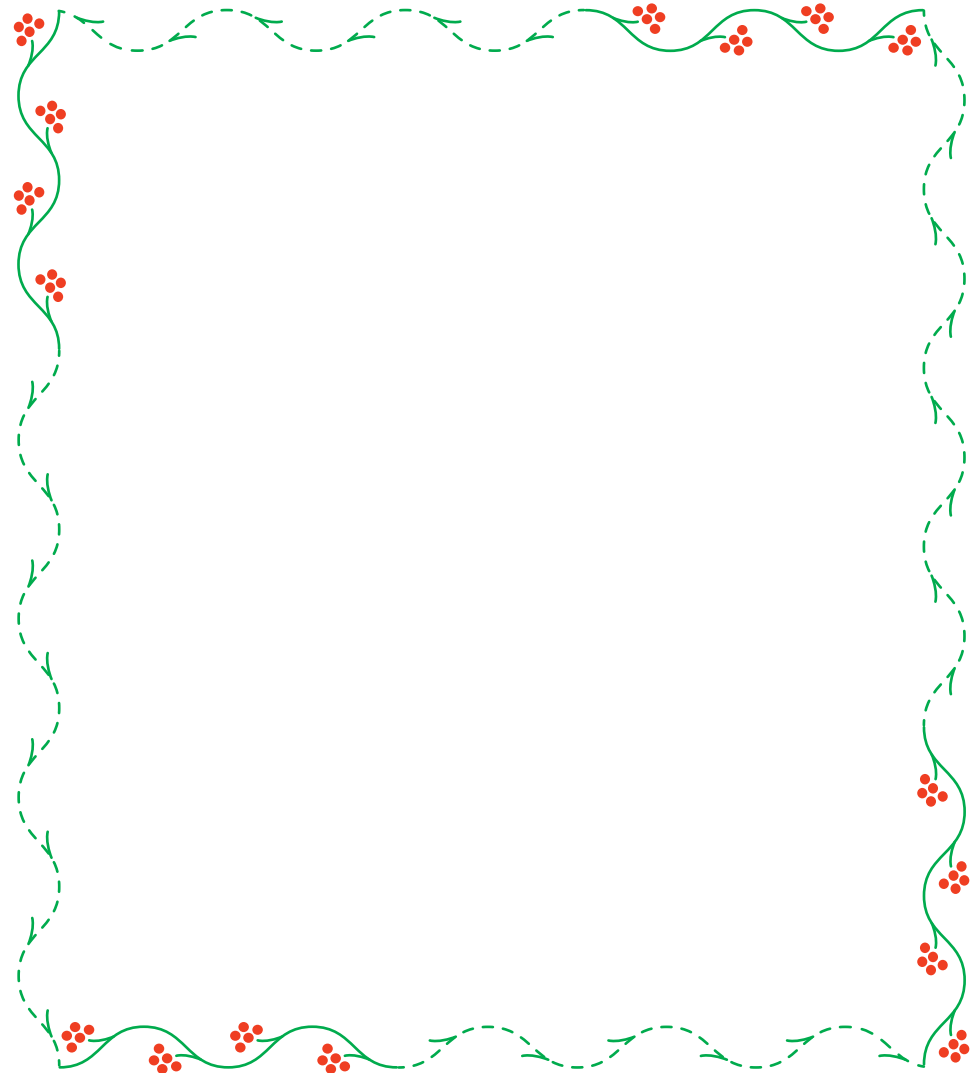
- Домалюй до кінця калинки на орнаменті та з'єднай пунктирну лінію.

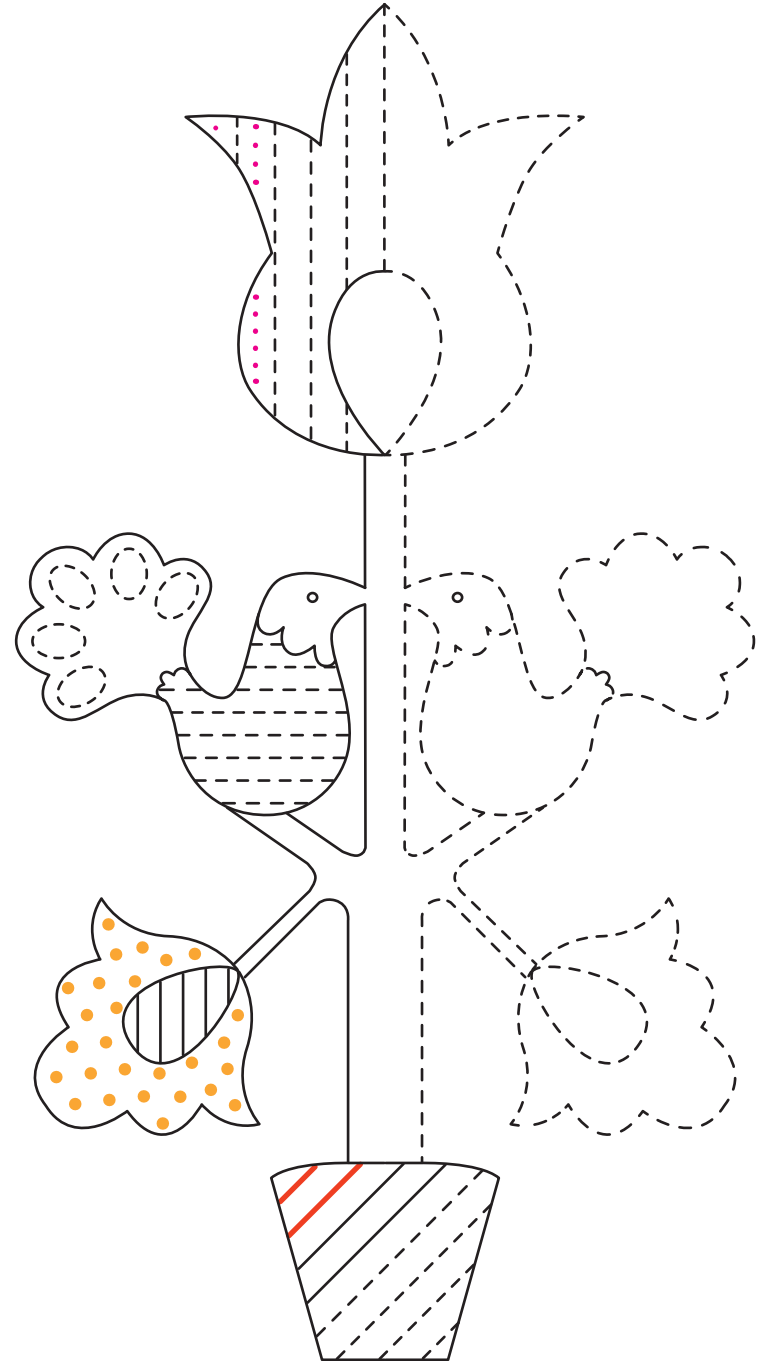
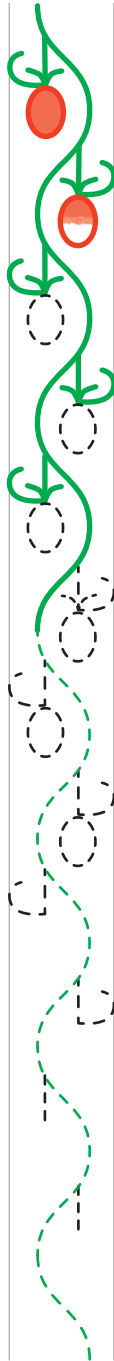
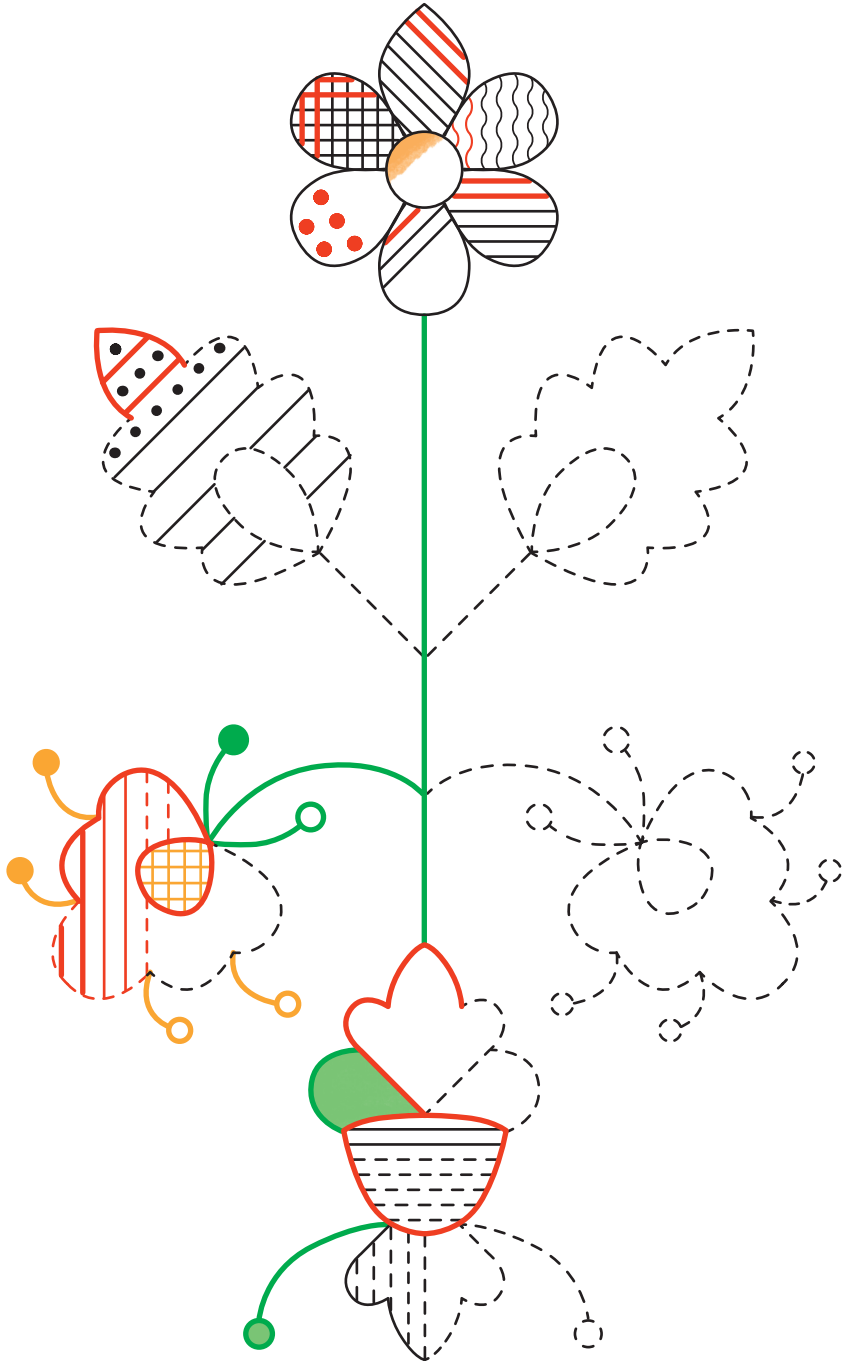
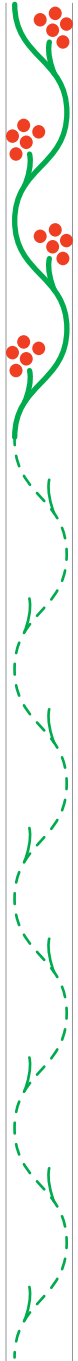
Посередині малюнка зображений орнамент із ягодами. Ягоди означають плодючість, урожай. Червоний колір ягід має посилювати енергію людини.

- Домалюй гілочку до кінця та намалюй ягоди за зразком.

Виноград символізує створення нової сім'ї, благополуччя.

- Намалюй гілочку з виноградом, яка зображена у правій частині малюнка.
- Придумай та намалюй свій візерунок для рушника.





Українські великодні розписи

Великдень — одне з найбільших і найшанованіших християнських свят. Звичай пекти паски та фарбувати яйця виник дуже давно. Як і Різдво, Великдень — родинне свято, під час якого збиралася вся сім'я. Після святкового сніданку діти носили старшим родичам гостинці й отримували за це ласощі та писанки, якими потім гралися.

Роздивись символи, що використовують для розпису великодніх яєць. Що вони тобі нагадують?

При розписуванні яєць дуже важливе значення мають кольори розпису:

- червоний колір символізував вогонь, радість життя;
- жовтий — місяць, зорі, врожай;
- блакитний — небо, повітря, здоров'я;
- зелений — весну, воскресіння природи.

Життя давніх людей було дуже складним. Важко було пережити холодну зиму, дочекатись нового врожаю. Прихід довгожданої весни сприймався як народження нового Сонця, визволення небесного світила від сил темряви. Тому на писанках часто зображували сонце.

- Знайди на малюнку сонце та, обвівши його за лініями, розфарбуй.

Хвилі на писанці означають воду. Хвилясту лінію без початку і без кінця називають «безкінечником». Це символ нескінченного життя.

- Знайди на малюнку хвилі-безкінечники та наведи пунктирні лінії.

На писанках вогонь позначається знаком «триріг» або «триніг». Цей знак є символом родючості. Триріг складається з трьох заокруглених або ламаних гачків, що виходять із кола.

- Знайди символ вогню на малюнку та намалюй його за контуром.

Дуб є символом життєвої сили, довголіття та здоров'я. Дубове листя теж вимальовують на писанках.

- Знайди на малюнку дубовий лист, обведи його за контуром та заштрихуй.

Кінь — символ швидкості, витривалості, волі, символ вірності та відданості.

- Знайди, обведи та розфарбуй фігуру коня на малюнку.

Птах — символ зародження життя, родючості, достатку.

- Обведи та заштрихуй півника на малюнку.

Риба — символ здоров'я та довголіття.

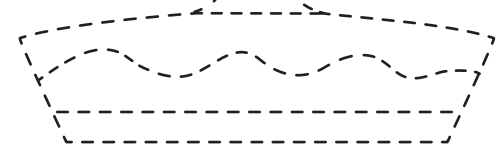
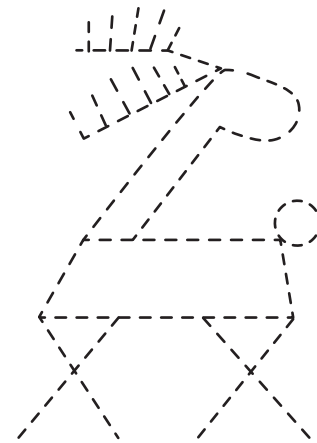
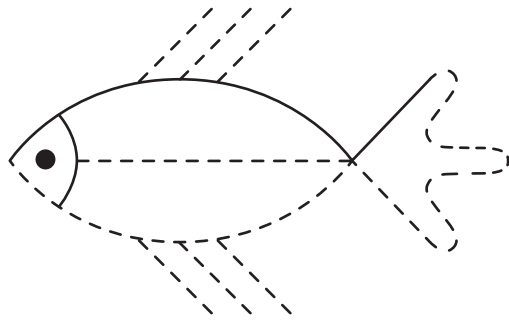
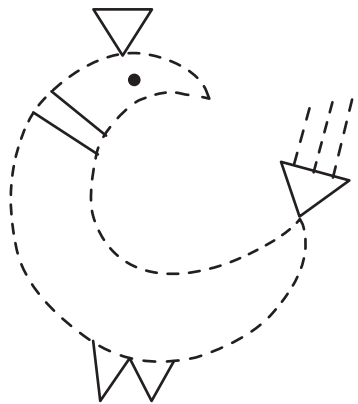
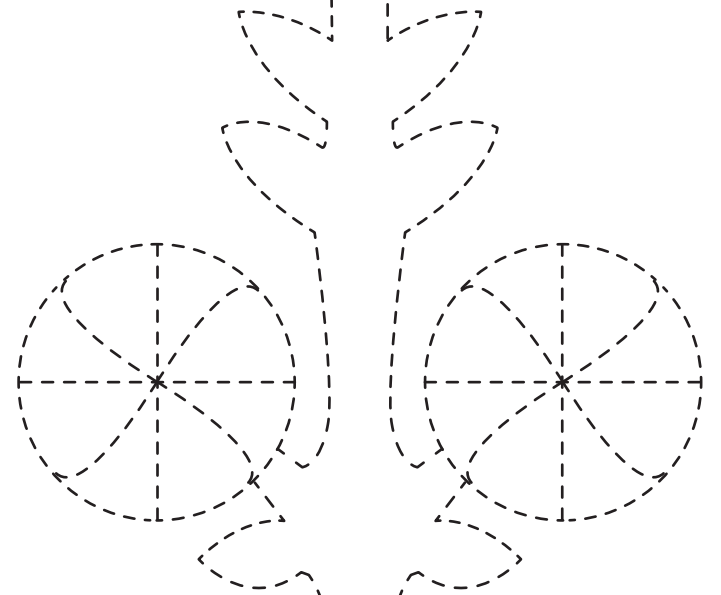
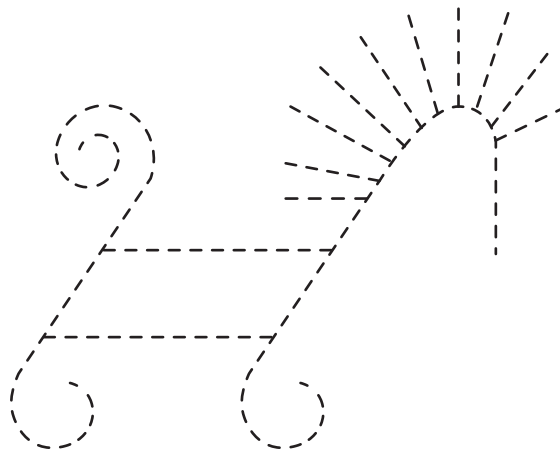
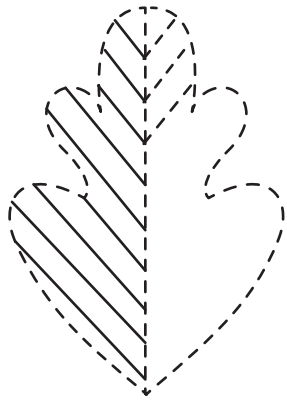
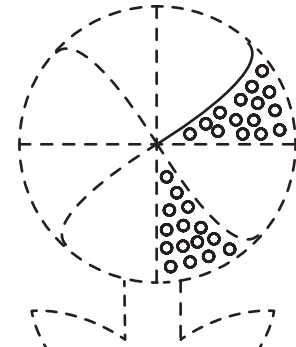
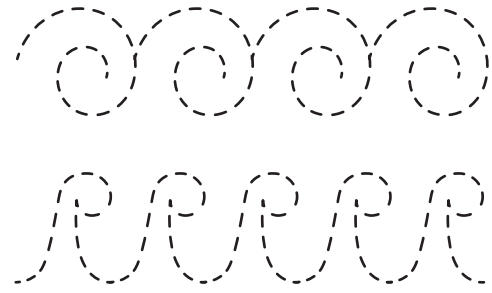
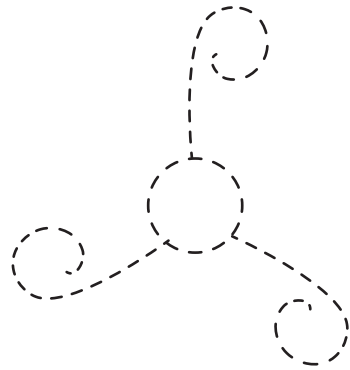
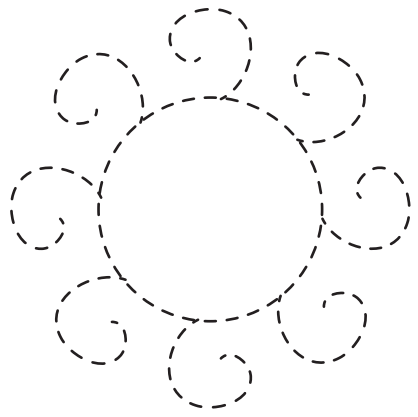
- Обведи за контуром та розфарбуй фігурку риби на малюнку.

Олень — символ, пов'язаний із Сонцем. Давні люди вважали, що олень виносить Сонце вранці і забирає увечері. Роги оленя є символом променів Сонця, що сходять.

- Обведи та зафарбуй оленя на малюнку.

Зображення Березині ще називають Деревом Життя. Дерево життя символізує розвиток роду — батько, мати і дитина. Тому, як правило, дерево має три гілочки.

- Знайди на малюнку Дерево Життя, обведи його за контуром та розфарбуй.



Писанка як символ добробуту

Послухай великодню казку та приготуйся розфарбовувати писанки.

В одному селі жила собі курочка Ряба. Знесла якось вона яечко, але не просте, а дуже допитливе. Про все хотіло дізнатися яечко: чому дощ іде, чому сонечко світить, як двері в хаті відчиняються, чому веселка різнокольорова. І яечко по подвір'ю котилося, все розглядало, про все розпитувало. Так і викотилося з двору на широкий шлях. А було це якраз перед Великоднем.

Котилося, котилося яечко й побачило якесь село. Зазирнуло воно у віконце першої ж хати й помітило на столі різнокольорові яечка: червоні, жовті, зелені, блакитні. Здивувалось наше цікаве яечко, бо саме було біленьке. Постукало мале у двері та й запитало господиню, чому вона яечка в різні кольори пофарбувала. Господиня розповіла, що червоний колір означає радість життя, любов, блакитний колір означає небо, він дарує радість і любов, жовтий — колір сонця, означає вдалий врожай, багатство, зелений — колір весняного поля, що дарує нове життя. Щовесни господарі фарбують яечка, щоб у домі панували добробут і радість.

Знайди на малюнку червоне яечко, обведи його за контуром та розфарбуй.

Покотилося яечко далі й докотилося до наступного села. А там у хатах побачило яечка, розмальовані гілочками, квітами, кривульками. Спитало воно одну господиню, чому на яечках такі малюночки. Жінка відповіла: «Щоб ніхто не хворів, на яечках малюють сонечко, соняшник, сосну».

Знайди та розмалюй маленьку писанку, на якій зображені гілочки сосни.

Покотилося яечко далі. Бачить, будиночок стоїть, а біля нього — квіти пишні. Зацікавилось наше яечко, постукало у двері. Вийшли на поріг чоловік, жінка та багато діточок, запросили гостя до хати. Там і побачило яечко, що у цьому домі

й великодні крашанки розмальовані квіточками. Здивувалося яечко, запитало: «Чому навкруги так багато квітів?» Жінка відповіла, що колись давно вони з чоловіком мріяли про дітей, але Бог не давав їм дитини. І тоді вона намалювала на яечку квітку, бо чула, наче у квітах заховані душі дітей. А незабаром жінка народила першу дитину. Від того часу вона перед Великоднем малює на яечках квіти, і дітей у їхній хаті тепер багато, і всі щасливі.

Знайди та розмалюй велику писанку з блакитною квіточкою посередині.

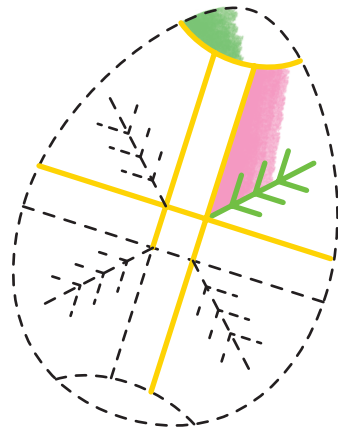
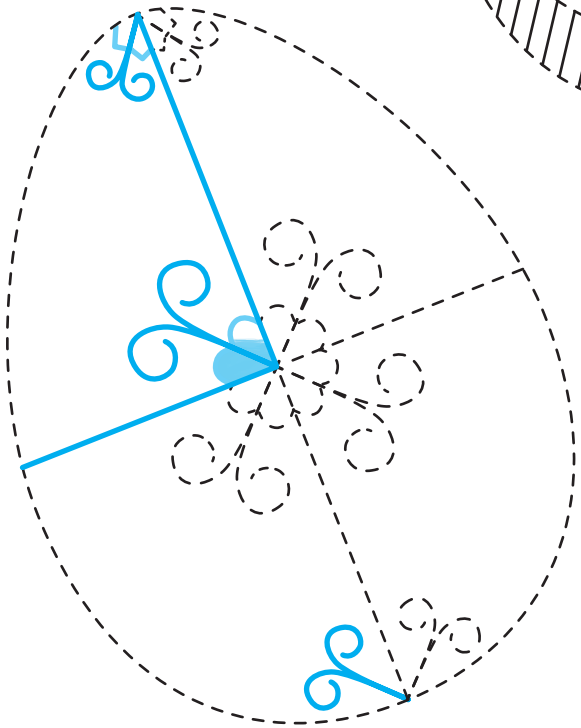
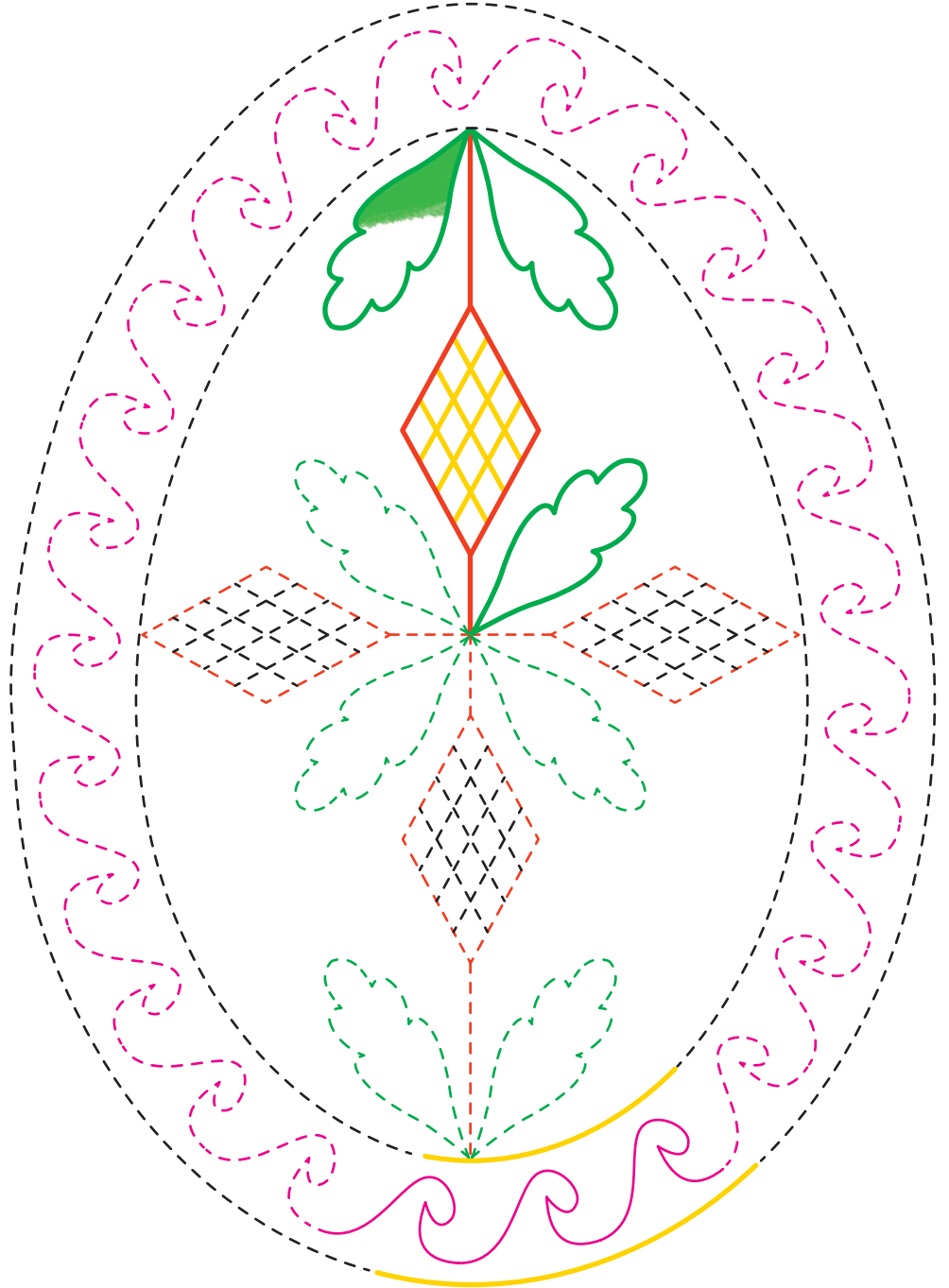
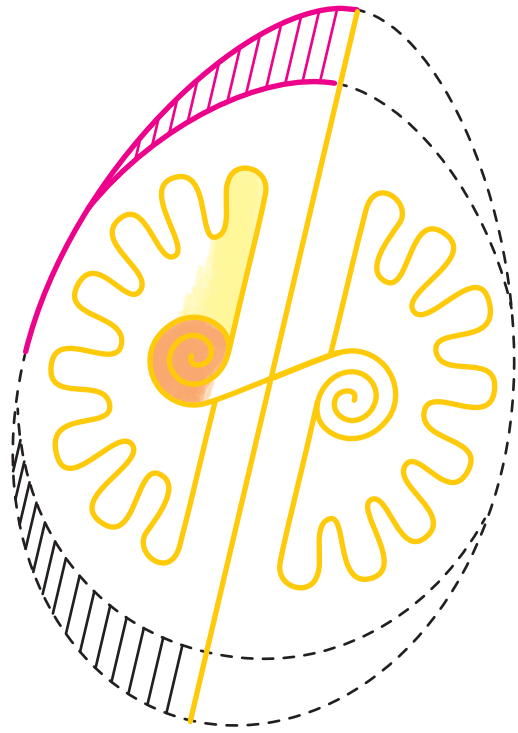
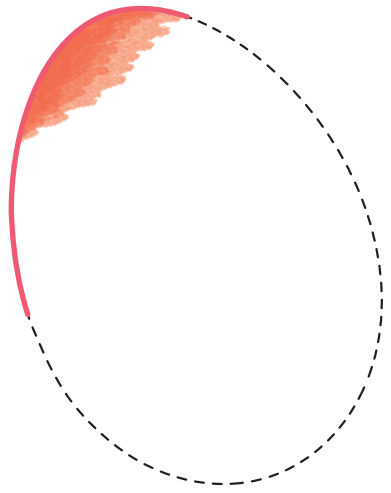
Покотилося яечко далі й прикотилося до садиби на краю села. Біля віконця у садибі сиділа стара жінка та обережно малювала на білому яечку гарний візерунок. «Що ж означає цей малюнок?» — запитало яечко. Старенька розповіла, що це — символ захисту. Якщо його намалювати на білому яечку, то цей оберег матиме велику силу.

Обведи, розфарбуй та заштрихуй поділену навпіл писанку з жовтими оберегами.

А в наступному селі яечко побачило, що біля кожного подвір'я посаджена калина, верба та дуб. І на писанках зображалися дубові листочки. А це тому, що люди вірили у чарівну силу дерев та кущів. Як народжувалася дівчинка, її обмивали відваром із листя калини та верби: щоб була щаслива та вродлива. Коли народжувався хлопчик, на його честь саджали дуб і купали в настojі з дубового листя, щоб його сила не вичерпувалася.

Обведи за контуром та розфарбуй найбільшу писанку з дубовим листям.

Так помандрувавши та дізнавшись багато цікавого, вирішило цікаве яечко повернутися додому, щоб розповісти мамі-курочці про все, що воно дізналося.



Будівлі: справжні й казкові

Розглянь малюнок. Як можна одним словом назвати те, що на ньому зображено?

Мазанка — це невеликий будиночок, стіни якого зроблені з гілок або сирієї цегли і обмазані глиною. Такі споруди будували у тих місцях, де мало лісів. Дах мазанки зазвичай був із соломи або очерету. Знайди на малюнку мазанку.

З'єднай за пунктирними лініями та розфарбуй її.

Пригадай, чи бачив ти коли-небудь справжню мазанку із солом'яним дахом?

Хатинка на курячих ніжках — казкове житло Баби Яги. Тримається воно на двох величезних курячих ногах, що повертають хатинку, коли пролунають чарівні слова. Які слова треба промовити, щоб хатинка повернулася? («Хатинка, хатинка, повернись до мене передом, до лісу — задом».) Пригадай, у яких казках згадується Баба Яга та її будиночок?

Знайди на малюнку хатинку на курячих ніжках, намалюй її за контуром та розфарбуй.

Юрта — житло кочових народів. У багатьох східних мовах слово «юрта» означає і «рідний дім», і «батьківщина». Юрта складається з дерев'яної основи-каркаса, який укривають по-встю (товстим і щільним шаром вовни). Усі частини юрти легко перевезти на верблюдах. А щоб поставити її на новому місці, одній сім'ї достатньо години.

Юрта зображена у правому верхньому куті аркуша. Наведи пунктирні лінії та розфарбуй юрту.

Вігвам — житло індіанців Північної Америки. Вігвам будували з жердин, які покривали гілками, корою, шкірами. Чи знаєш ти, як будують курінь? Чи схожі вігвам та курінь?

Знайди вігвам на малюнку. Наведи його за контуром та розфарбуй.

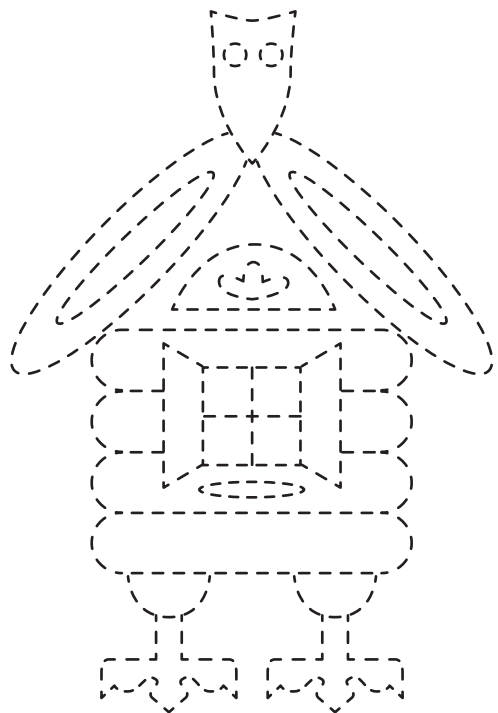
Палац — велика пишна будівля. Пригадай казки, у яких розповідається про палаци?

Знайди на малюнку палац. Наведи його за контуром та розфарбуй.

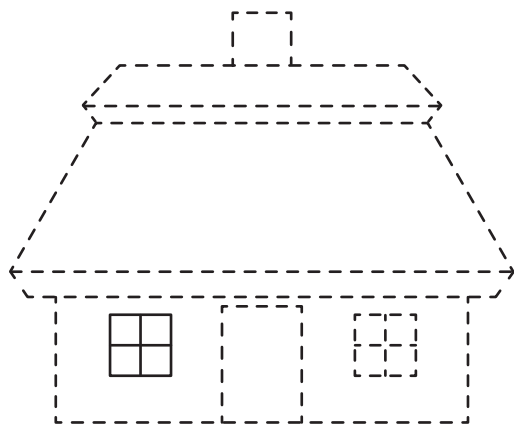
Склади казку про мешканців палацу.

Намалюй, як ти їх собі уявляєш.

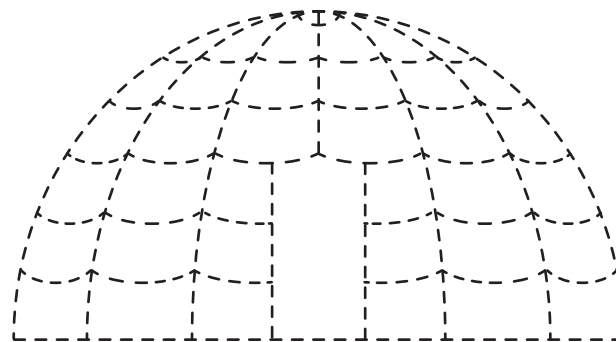




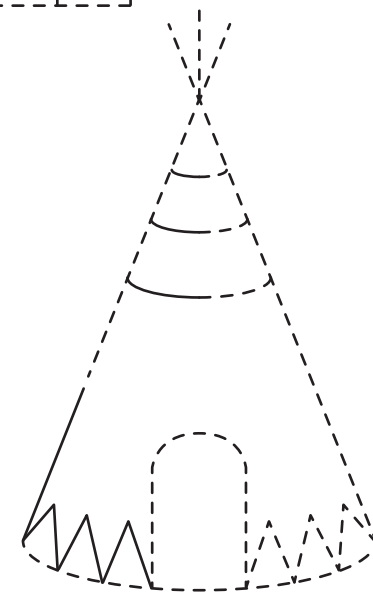
Хатинка
на курячих ніжках



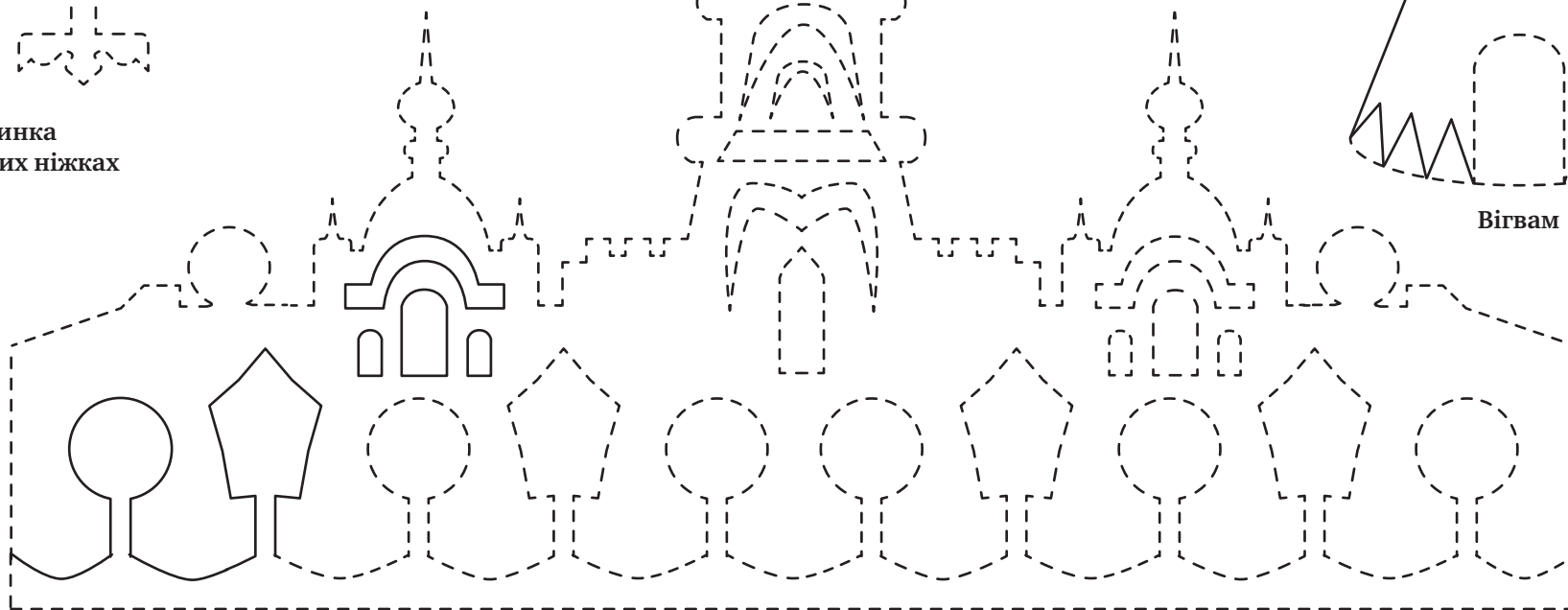
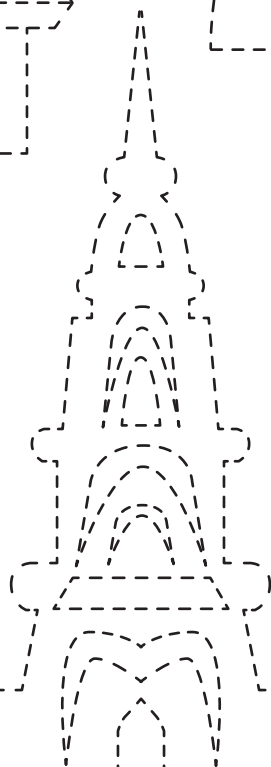
Мазанка



Юрта



Вігвам



Палац

Українські музичні інструменти

Уважно розглянь малюнок. Що на ньому зображено? (*Музичні інструменти.*) Музичні інструменти бувають струнні (*звук утворюється від коливання струн*), духові (*звук утворює потік повітря*) та ударні (*звук утворюється від удару*). Скільки намальовано музичних інструментів?

У лівій частині аркуша намальована бандура, її ще називають кобзою. Це струнний дерев'яний народний інструмент. Великого поширення бандура набула серед українського козацтва, але й у наші часи вона є популярним музичним інструментом.

Домалюй за пунктиром струни бандури та її орнамент.

Бугай — давній ударний інструмент у формі невеличкої діжечки, верхній отвір якої обтягували шкірою. До шкіри в центрі прикріплювали пучок конячого волосся. Музикант зволоженими у квасі руками сіпав за волосся і так видобував сильний звук, схожий на ревіння бугая (*звідси походить і назва*). Іноді бугая прикрашали дзвіночками та брязкальцями.

Знайди цей народний музичний інструмент на малюнку та розфарбуй за зразком.

Поряд із бугаєм намальовані литаври — ударний інструмент. Його звук був сигналом про наближення ворога, про збір козаків тощо. Литаври робили з мідного котла, на який натягували шкіру. Б'ють у литаври двома паличками з м'якими головками.

Знайди на малюнку литаври, розфарбуй їх за зразком та з'єднай пунктирні лінії.

Придумай історію про те, як вороги хотіли напасти на козаків, а вартовий попередив про це, вдаривши в литаври.

Сопілка — невеликий за розміром духовий народний музичний інструмент. Його виготовляють з очерету, гілок калини, бузини, ліщини. З невеликого шматочка рівної гілочки робили

порожню трубку, у якій просвердлювали 6–8 дірочок. Проста у виготовленні, сопілка надзвичайно популярна в народі.

Розфарбуй сопілку та полічи, скільки в ній дірочок. (*6 просвердлених та 2 по краях.*)

Трембіта — родичка сопілки, хоча й значно відрізняється від неї розміром. Трембіта — довга дерев'яна труба; вузька з одного краю, ця труба ширшає і утворює розтруб (*голосницю*). У вузький кінець трембіти вставляється яворовий мундштук (*дульце, пищик*). Трембіта поширена у Карпатах і колись була єдиним засобом зв'язку чабана із селом: за трембітовими звуками дізнавалися люди про місцеперебування отари, особливі звуки інструмента попереджали про небезпеку. Сповіщала трембіта й про різні події на селі (*весілля, похорон*) за допомогою відповідного кличу або сумної мелодії.

Розфарбуй трембіту. Який інструмент довший: трембіта чи сопілка?

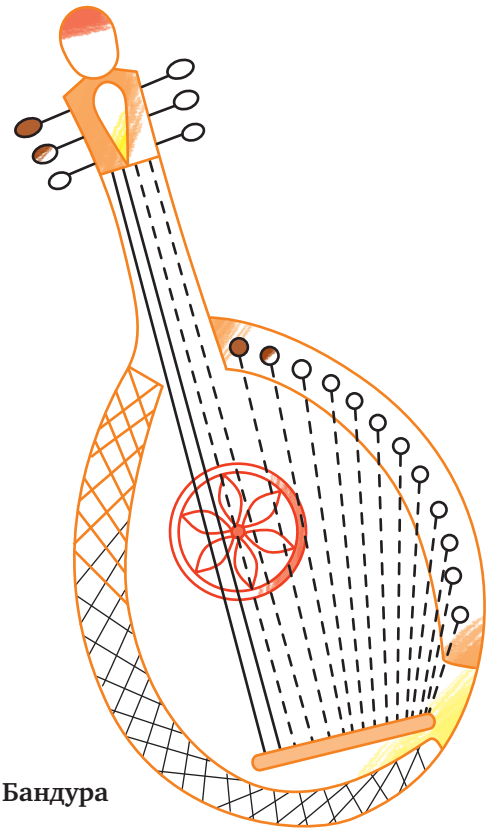
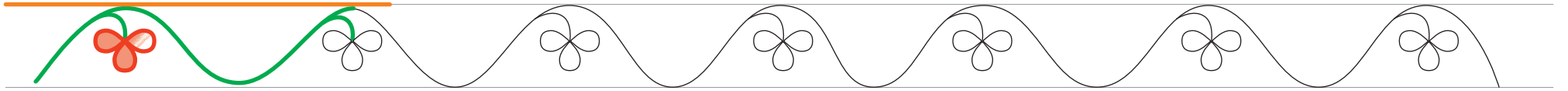
У нижньому правому куті аркуша зображений народний ударний інструмент — бубон. Бубон — дерев'яний обруч, на якому закріплювалася шкіра. В обручі робили прорізи, куди вставляли маленькі дзвіночки, брязкальця. Грають на бубні, ударяючи по ньому всією долонею або стрясаючи ним. Бубон — найпоширеніший ударний інструмент в українській народній музиці.

Знайди на малюнку бубон та розфарбуй його.

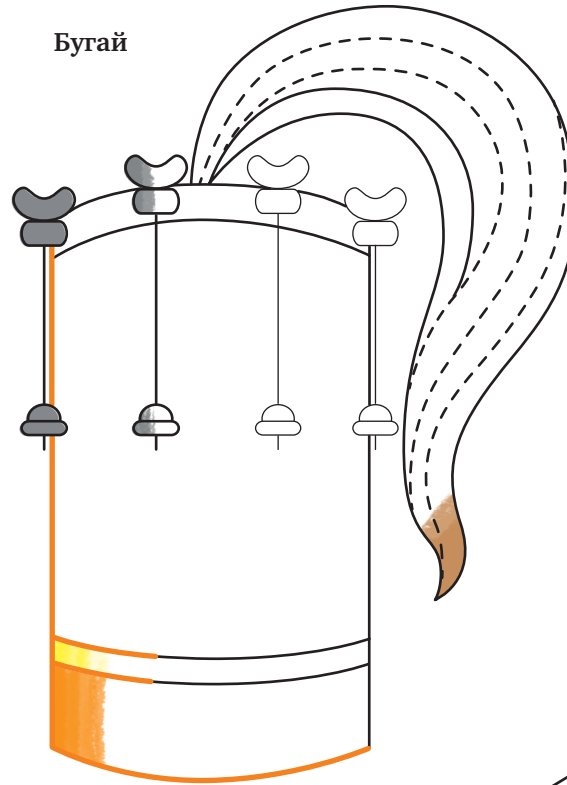
Часто народні музичні інструменти прикрашали орнаментами, різними розписами.

Розфарбуй орнамент, що зображений у верхній частині аркуша.

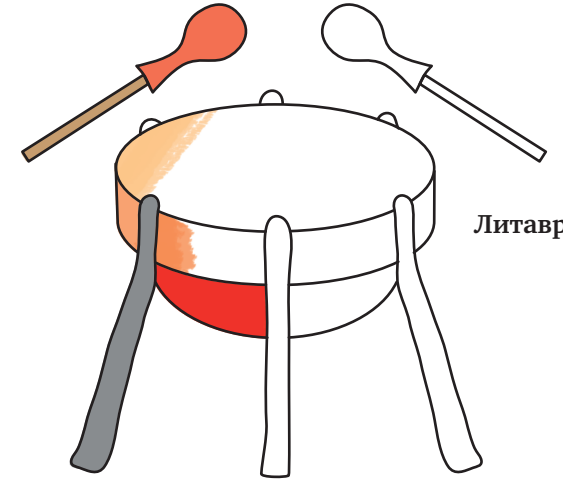
Придумай свій інструмент, який можна прикрасити подібним орнаментом. Розкажи про нього: до яких інструментів, струнних, ударних чи духових, він належить? Як на ньому грають?



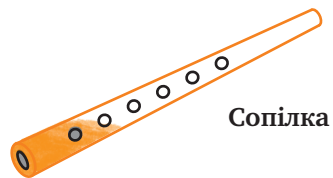
Бандура



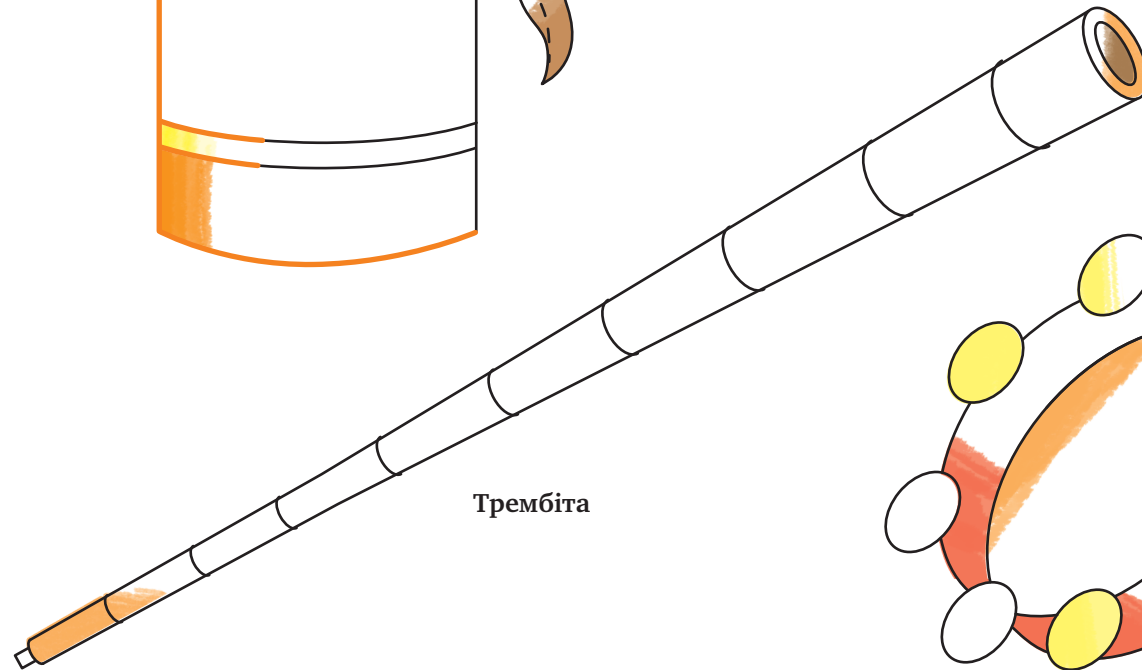
Бугай



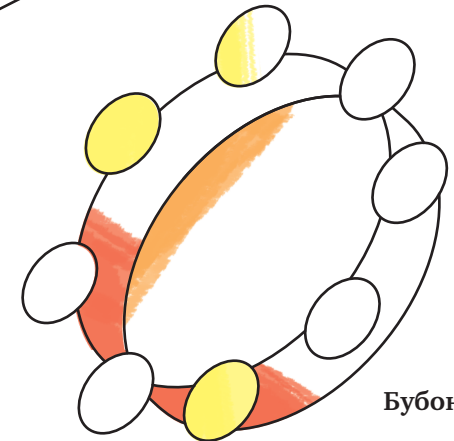
Литаври



Сопілка



Трембіта



Бубон

Птахи — окраса неба

Роздивись малюнок. Кого ти на ньому бачиш? Які це птахи — свійські чи дикі? Чому люди милуються птахами? Яку користь приносять птахи?

На малюнку у верхньому лівому куті аркуша зображений хижий птах — яструб. Яструбів називають санітарами: їхньою здобиччю стають хворі, слабкі тваринки. Полюючи, яструб перешкоджає поширенню хвороб серед тварин. Тепер цих птахів залишилося мало, тому їх занесли до Червоної книги України.

Намалюй таких самих яструбів по клітинках та розфарбуй.

Горобець — найвідоміша пташка, бо живе вона поруч із людьми.

Намалюй горобця за зразком і розфарбуй його.

Відгадай загадку Марійки Сміливої і знайди на малюнку відгадку:

Я — найбільший птах у світі, А коли мене злякають,
Але не літаю. Голову ховаю. (*Страус.*)

Страуси — найбільші з птахів. Вони не вміють літати, а лише бігають, але бігають дуже швидко: у разі небезпеки розганяються так, що можуть перегнати машину.

Намалюй страусів за зразком. Розфарбуй їх.

Синицю часто, особливо взимку, можна побачити біля житла людини. Цю пташку легко впізнати: спинка в неї зеленувата, на голові чорна «шапочка», білі «щоки» облямовані чорним; низ жовтий, із широкою чорною смугою посередині, яка нагадує краватку.

Намалюй за зразком синичок та розфарбуй їх.

Лебідь — птах великий, сильний і красивий. Маленькі пташенята диких лебедів мають сірий пух, а коли вони підростають, виростає біле пір'я. Пригадай казку про Гидке каченя.

Обведи лебедів за контуром та розфарбуй.

Знайди на малюнку пелікана. Чи відрізняється пелікан від інших птахів?

Заштрихуй пелікана, як показано в напрямку стрілок.

Пінгвін — теж нелітаючий птах. Живе він на Північному полюсі, де дуже холодно. Два шари пір'я і товстий шар підшкірного жиру не дають пінгвінам замерзнути навіть у найлютішу холоднечу. Пінгвіни не можуть літати, проте вони добре плавають і пірнають.

Заштрихуй пінгвіна за зразком. Слідкуй за напрямом штриховки, що вказаний стрілками.

Відгадай народну загадку і знайди на малюнку відгадку:

Знає всі кругом новини Довгохвоста, білобока.
І стрекоче без упину, Ну звичайно ж, це... (*сорока*).

Сорока — чорно-білий птах із довгим хвостом. Існує прикмета: якщо сорока кричить, то десь поблизу — небезпека. Цікаво, що цей птах може наслідувати голоси багатьох тварин, скрип дверей, голос людини, а також інші звуки.

Обведи сороку за контуром та розфарбуй її.

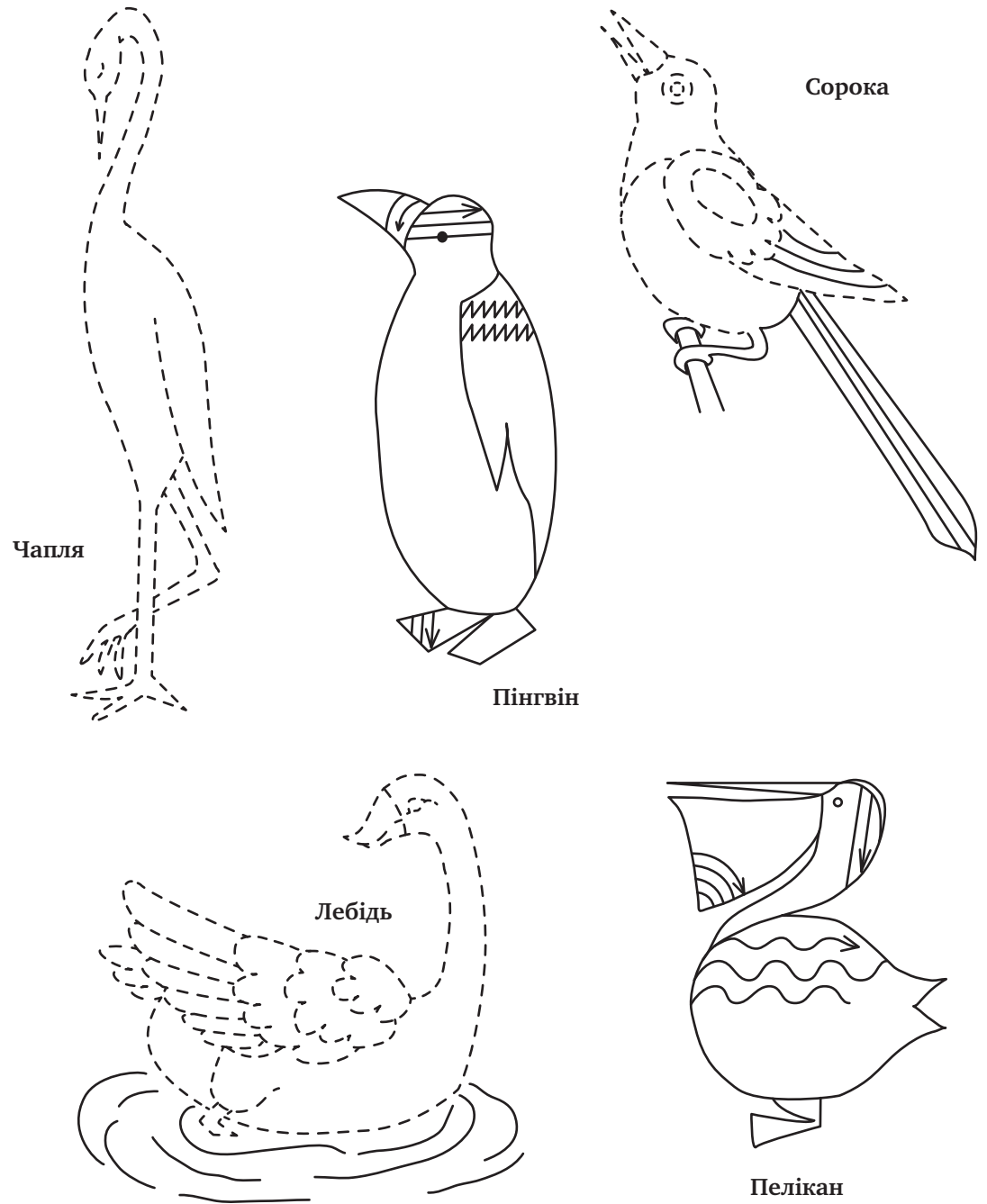
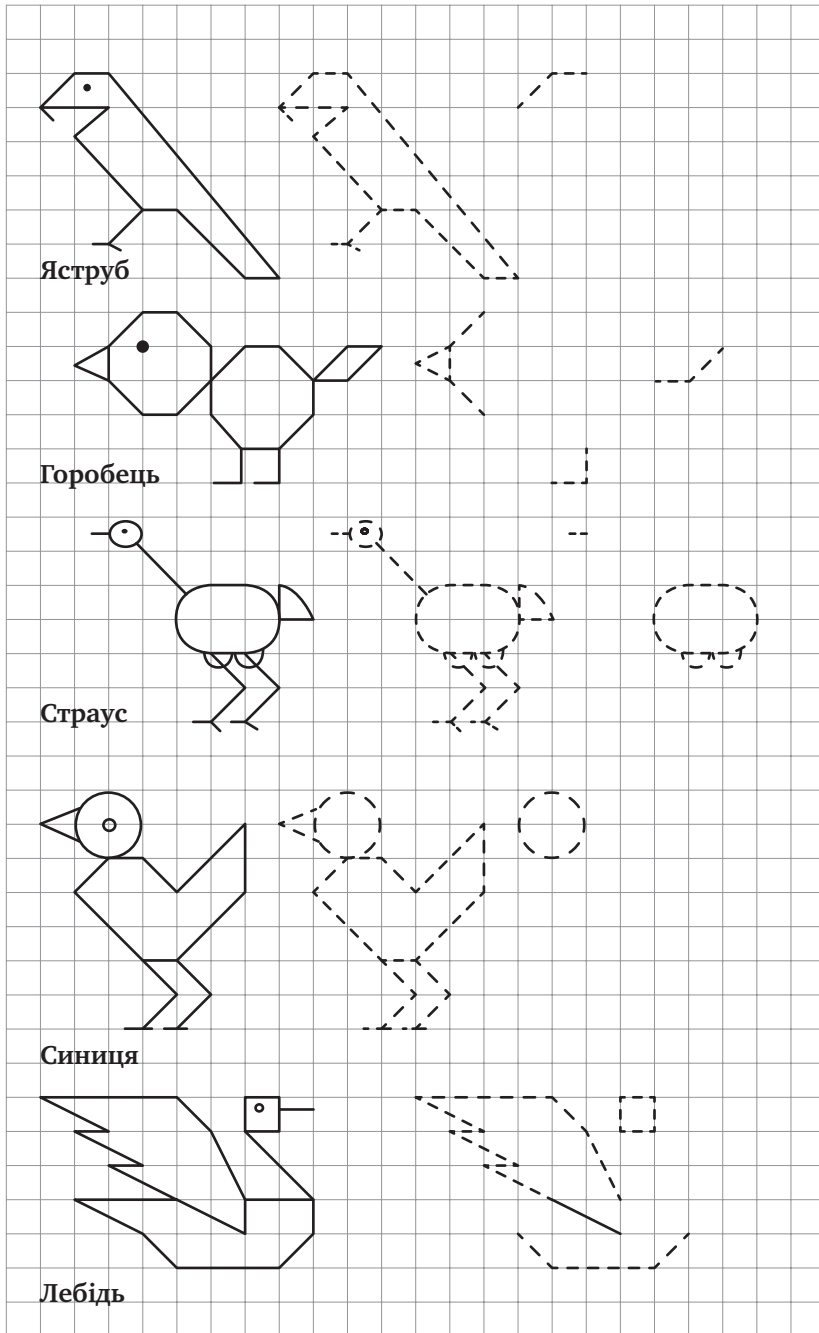
Відгадай загадку Лесі Вознюк і знайди на малюнку відгадку:

Ноги довгі, мов жердини, Нові чоботи убрала,
Чванькувата ця пташина, По болоту почвалала. (*Чапля.*)

Чапля може довго простояти на одному місці у воді. Вона нерухомо вичікує поживу, а потім різким рухом вихоплює її з води.

З'єднай лінії за пунктиром та розфарбуй чаплю.

Взимку та рано навесні багато птахів страждають від голоду та холоду. Люди можуть допомогти їм, підгодовуючи птахів у спеціальних годівничках, які чіпляють на дерева, або на підвіконня. Зроби годівничку для пташок та приладнай її у зручному місці.



Овочі на нашому городі

Роздивись малюнок. Що на ньому зображено? Як одним словом можна назвати всі ці плоди?

Відгадай загадки Юлії Турчиної та знайди на них відгадки.

Наведи їх за контуром та розфарбуй.

✦✦✦✦

З мене листя обдирають,
Мене квасять, в борщ кидають,
В пирогах мене печуть
І в салат мене січуть! (Кануста.)

✦✦✦✦

Той, хто їсть його, той знає —
Всіх мікробів він вбиває.
Овоч цей корисний дуже,
Та від нього сліз калюжа. (Цибуля.)

✦✦✦✦

В діжці ми їх засолили,
А тоді всю зиму їли.
Солоненькі та хрумкі
З пухирцями ... (огірки).

✦✦✦✦

Зелений чуб, червоний бік,
Смачний із нього чавлять сік.
Хазяйки варять з ним борщі,
Росте в городі на кущі. (Помідор.)

✦✦✦✦

Ця широколиста пані
На землі і на паркані.
У стручки, як у торби,
Заховала всі скарби. (Квасоля.)

✦✦✦✦

Як миша, хвостик довгий маю,
Та я з городу не тікаю.
Зробити з мене кожен рад
Корисний та смачний салат. (Редиска.)

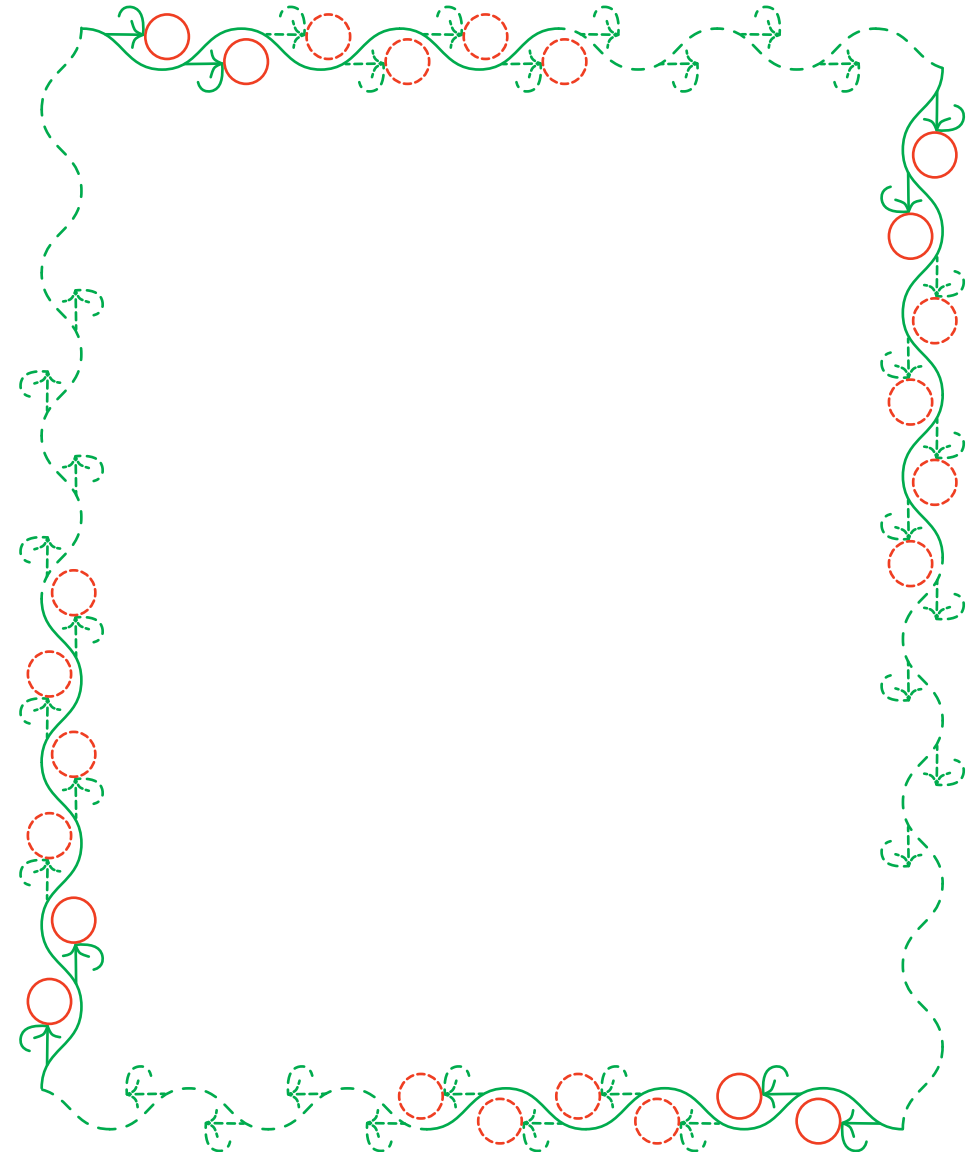
✦✦✦✦

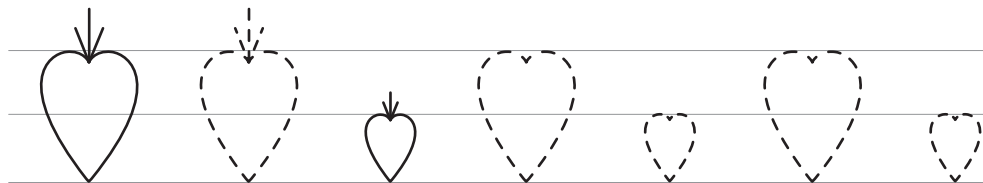
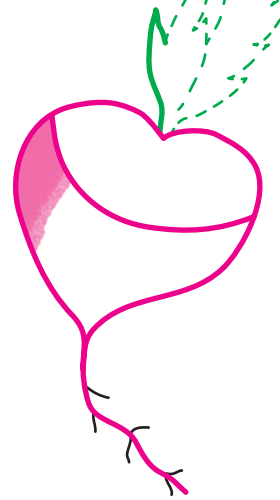
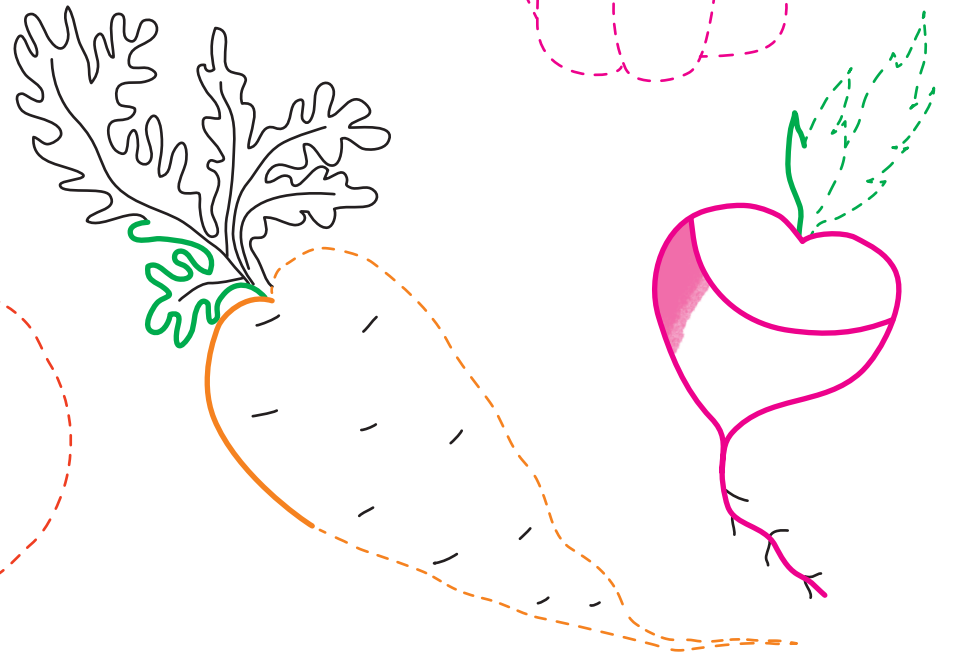
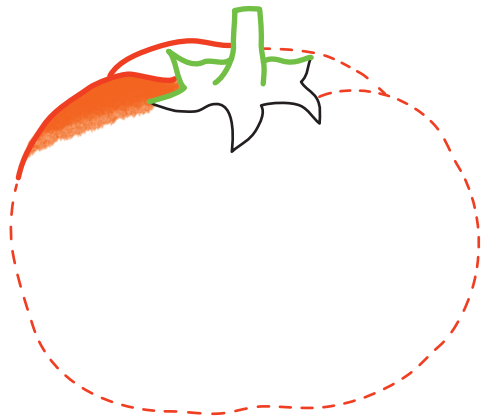
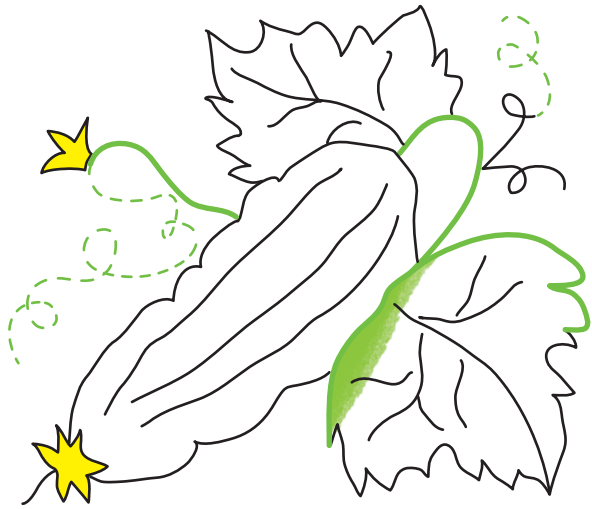
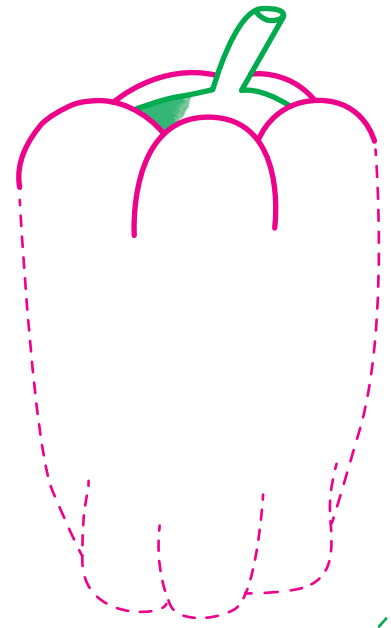
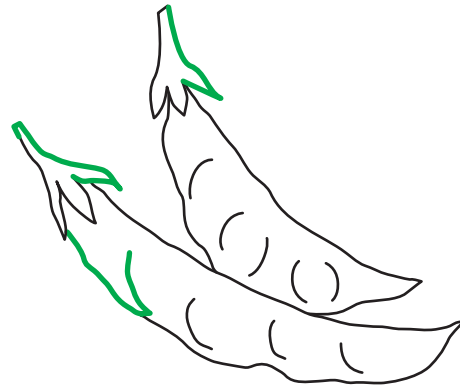
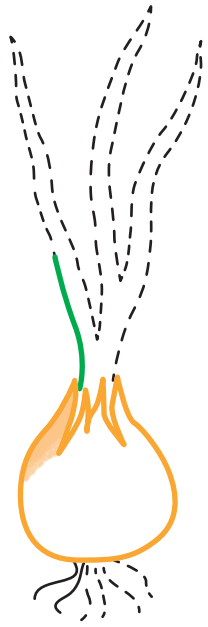
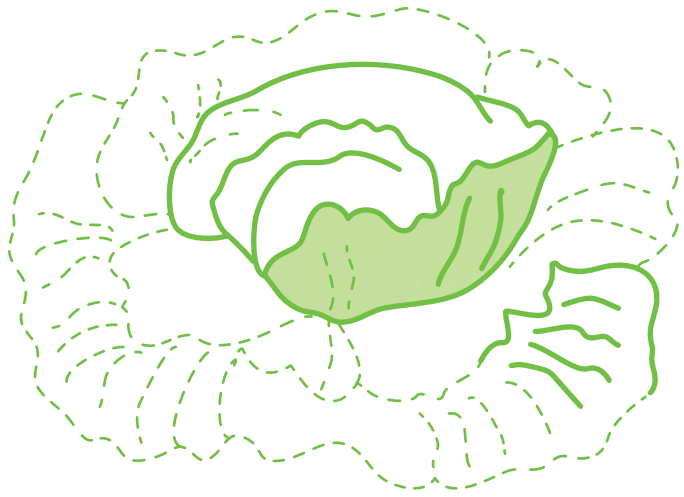
Помаранчева і гарна,
У землі сиджу не марно:
Соковита, солоденька,
Вже я стала чималенька.
Собою пригощу дитину.
Хай корисну з'їсть ... (морквину).

✦✦✦✦

Буває він солодкий та гіркий,
Корисний дуже та смачний.
Плоди його червоні схожі з серцем,
А називається цей овоч... (перцем).

Які ще овочі ти знаєш? Можеш намалювати їх на вільному місці.





Спортивний майданчик

Розглянь малюнок. Хто на ньому зображений? Як ти гадаєш, що роблять ці фігурки?

Які види спорту ти знаєш? Чи подобається тобі займатися спортом? А ти робиш ранкову зарядку?

У лівій частині аркуша намальовані люди, що виконують фізичні вправи. Спробуємо і ми виконати деякі вправи.

ВПРАВА ПЕРША: нахили тулуба зі зміною положення рук.

Цю вправу ще називають «Вітрячок». Така вправа допомагає зміцнити м'язи спини, живота, рук і ніг. Виконай цю вправу.

Намалюй за зразком людей, які виконують цю вправу.

ВПРАВА ДРУГА: біг.

Біг буває різним: звичайний, з високо піднятими колінами, спиною вперед, біг на місці... Спробуй побігати на місці.

Намалюй за зразком людей, що біжать.

ВПРАВА ТРЕТЯ: нахили вперед у положенні сидячи.

Треба сісти на підлогу, витягнути ноги і намагатися не згинати коліна. А тулуб нахилити так, щоб дістати кінчиками пальців рук до пальців ніг.

Намалюй за зразком людей, що виконують цю вправу.

За парканом у лівому кутку зображений спортсмен-парашутист. Спортсмени стрибають із літака з величезної висоти. Це дуже небезпечний вид спорту. Тому спортсмени-парашутисти проходять дуже серйозну підготовку: їх вчать, як правильно скласти парашут, як поводитися під час стрибка, як правильно приземлитися.

Намалюй парашутистів, як показано на зразку.

Розфарбуй парашути в різні кольори.

Домалюй паркан та траву на майданчику для тренування.

Знайди на малюнку веслувальників.

Намалюй їх за зразком. Розфарбуй човни.

Склади невелику розповідь про змагання між двома човнами. Звідки вони стартували? Що сталося під час перегонів? Як спортсмени допомогли один одному? Хто переміг?

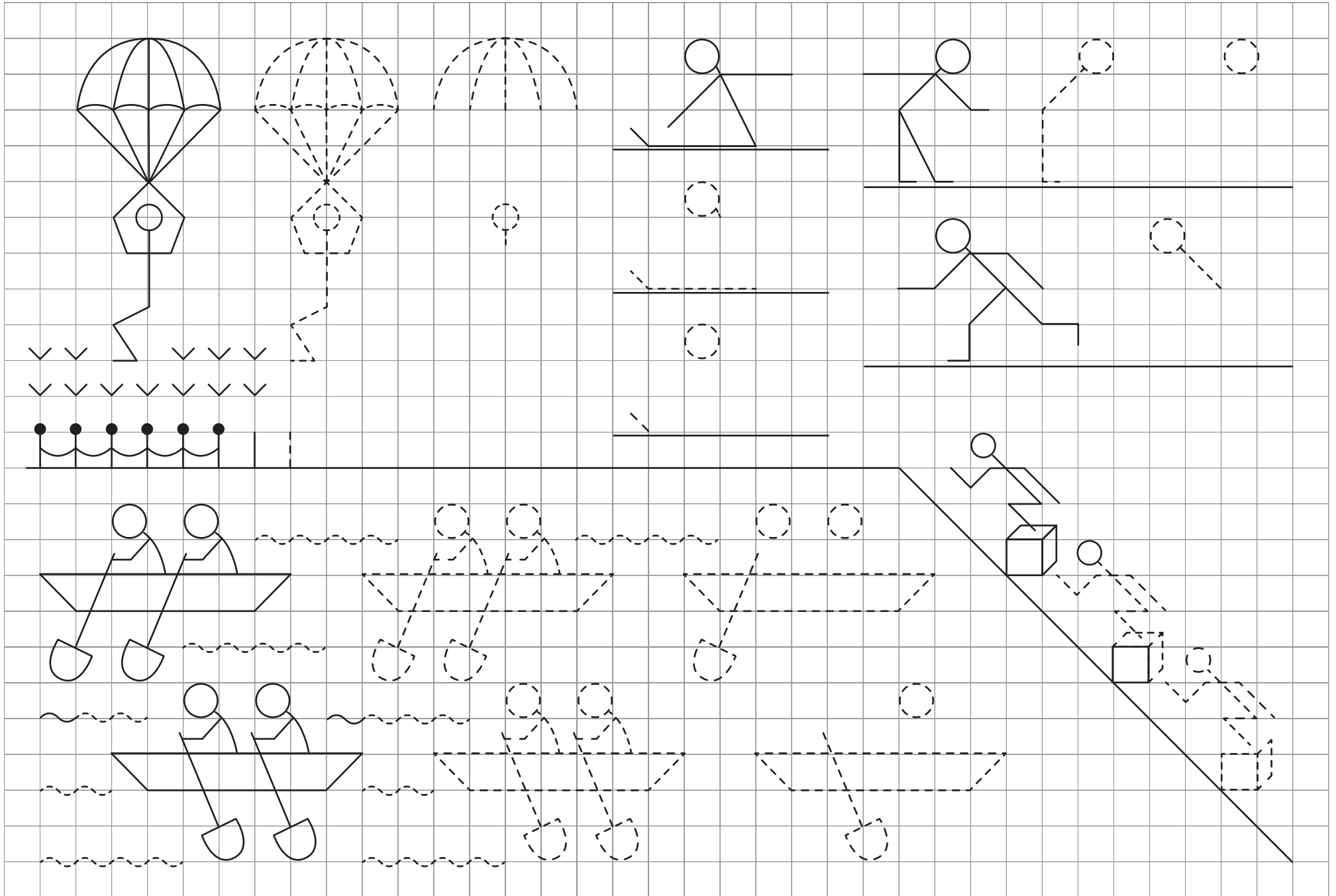
Знайди на малюнку спортсменів, що стрибають у воду.

Обведи їх та домалюй за зразком. Намалюй хвилі.

Які види плавання ти знаєш? А ти вмієш плавати? Де ти навчився? Хто тобі допомагав? Чи хочеш ти навчитися плавати, якщо не вмієш?

Займаючись спортом, людина зміцнює своє тіло, волю, тренує характер.

Товаришуй зі спортом, роби ранкову гімнастику, гуляй на свіжому повітрі та будь здоровим, дужим і міцним!



Плоди та насіння

Зліва угорі зображений плід маку — коробочка, яка утворюється, коли квітка маку відцвіте. У коробочці — дрібне насіння. Якщо коробочку потрусити, то можна почути, як торохтять малесенькі насінини. Чи бачив ти коли-небудь квітку та плід маку? Якого кольору пелюстки квітки? А якого кольору насіння у маку? Чи куштував ти пироги з маком?

Обведи плід маку за контуром та розфарбуй.

Нижче намальований плід клену. Його називають двокрилатка, тому що він має два крильця. У кожному крильці — маленьке насіннячко. Завдяки крильцям плід легко летить за вітром, падає там, де затишно, і з маленького насіннячка виростає нове дерево.

З'єднай пунктирні лінії та розфарбуй двокрилатку.

Відгадай народну загадку та знайди відгадку на малюнку:

Хлопчик невеличкий у твердій сорочці,
Коли розкривається — м'яким виявляється. (Горіх.)

Такі горіхи ростуть на кущах ліщини, їх ще називають лісовими горіхами. Усі горіхи мають тверду шкаралупу та м'яку середину. Які ще горіхи ти знаєш? (Волоський, кедровий, мигдаль тощо.)

Обведи за контуром та розфарбуй горіх.

Відгадай загадку Наталії Гуркіної та знайди на малюнку відгадку.

Кинь одну із них в шпаринку —
І рослина в'ється.
У стручках, як у хатинці,
Насіння сміється... (Квасоля.)

З'єднай пунктирні лінії та розфарбуй стручок і насіння квасолі.

Відгадай загадку Юлії Турчиної:

Квітка ця на сонце схожа,
На олію вона гожа,
Жовті пелюсточки має,
Їх до сонця повертає. (Соняшник.)

Знайди на малюнку насіння соняшника, обведи його за контуром та розфарбуй. Як люди використовують соняшникове насіння?

Відгадай загадку Юлії Турчиної:

Я тримаю у долоні
Намистиночки червоні.
Ягідки ці кислуваті,
На кущі їх так багато! (Порічка.)

Знайди на малюнку ягоди смородини, обведи їх за контуром та розфарбуй.

Відгадай загадку Юлії Турчиної та знайди на малюнку відгадку.

Солоденька, червоненька
Оця ягідка маленька.
Має кісточку тверду.
З'їм її, коли знайду. (Вишня, черешня.)

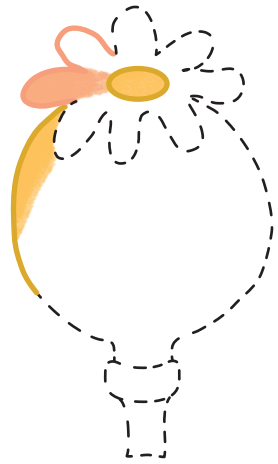
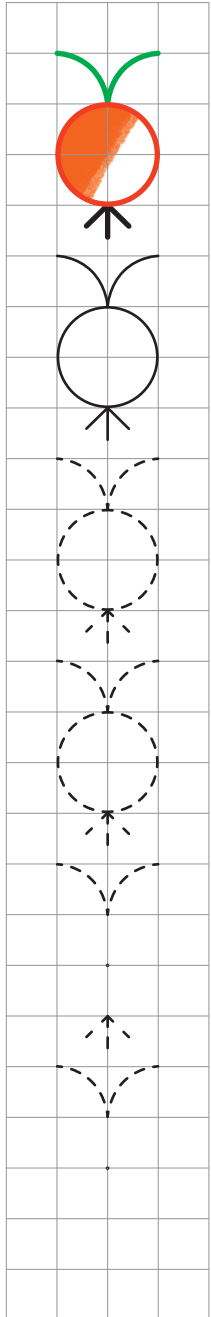
Плід вишні, черешні називається кістянкою, бо у його середині — тверда кісточка. Які ще плоди-кістянки та знаєш?

Обведи за контуром та розфарбуй вишні.

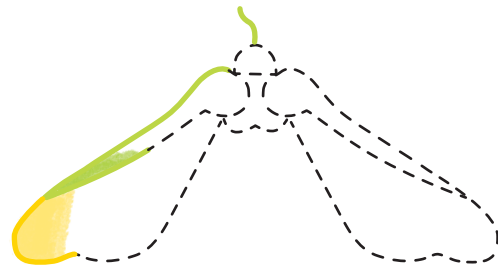
На лівому боці аркуша у клітинках намальована ягода.

Закінчи ряд, малюючи такі самі ягоди за контуром. Розфарбуй їх.

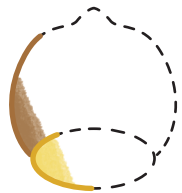
Скільки ягід вийшло? На плід якого дерева або куща схожі ці ягоди? (Смородина, яблуна, агрус, помідор тощо.)



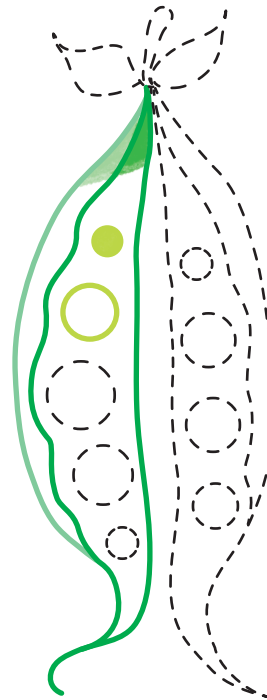
Коробочка маку



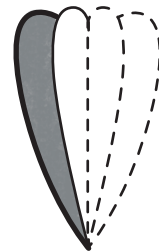
Двокрилатка



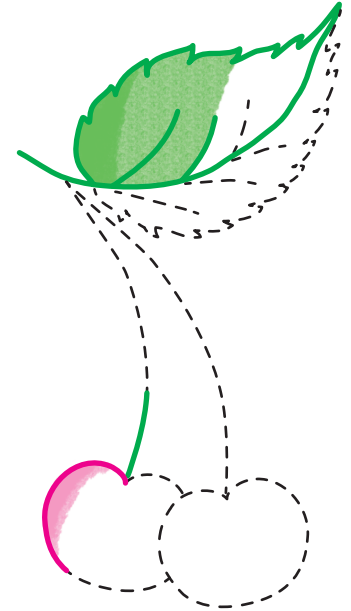
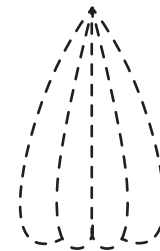
Горіх



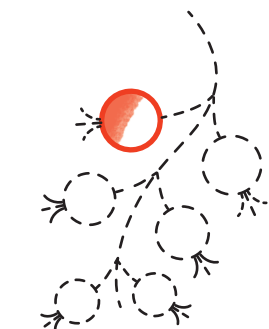
Біб



Сім'янка



Кістянка



Ягоди

Дикі тварини

Роздивись малюнок. Хто зображений на ньому? Це дикі чи свійські тварини? Де вони мешкають: на суходолі чи у воді?

Найбільша на Землі тварина, яка мешкає на суходолі, — це слон. Він має велике, видовжене тіло, коротку шию, величезну голову з великими, наче віяло, вухами, маленькими очима й довгим хоботом, який утворився у слона з носа та верхньої губи. Хоботом, як носом, слон дихає, розрізняє запахи. А ще хоботом він зриває траву, гілки дерев, плоди і кладе їх до рота. Довгий хобот допомагає слону й напиться: слон всмоктує воду хоботом, а потім наливає її до рота.

Знайди на малюнку слона та намалюй поряд таких самих, розфарбуй їх сірим кольором.

Скільки слонів ти намалював? А скільки їх усього на малюнку?

Найбільша тварина в морях та океанах — це кит. Кит, хоча й живе у воді, але не є рибою. Тому що кити годують своїх дитинчат молоком. А ще вони дихають повітрям: кит випускає так званий фонтан — велику кількість води із дихала. Якщо кит не буде підніматися на поверхню, він захлинеється.

Знайди на малюнку кита. Намалюй поряд таких самих та розфарбуй. Не забудь намалювати морські хвилі.

Бегемот, або гіпопотам, мешкає в Африці, біля повільних річок із піщаними берегами, мілких озер: щоб прохарчуватися, йому потрібні луки й трави, які ростуть біля водоймищ. Тіло в бегемота дуже масивне, сіро-чорна шкіра дуже товста, зморшкувата. Майже увесь день бегемот спить, зануривши все тіло у воду, на поверхні залишаються лише ніздрі. А вночі він виходить із води й іде на пасовисько. Трави бегемоту треба багато, тому за добу він може пройти в пошуках поживи майже 10 кілометрів.

Знайди на малюнку бегемота та заштрихуй його.

Відгадай загадку Лесі Вознюк і знайди на малюнку цю тварину:

У Австралії, дитино, і куди б не йшла гуляти —
чудернацька є тварина, з нею в сумочці малята. (Кенгуру.)

Кенгуру — це дивовижна австралійська тварина. У нього великі й сильні задні лапи, пристосовані для стрибків, довгий сильний хвіст для утримання рівноваги. У кенгуру є сумка для виношування дитинчат на зразок кишені фартуха.

Знайди на малюнку кенгуру та обведи за контуром.

Про кого загадка Грицька Бойка?

Довгі ноги, Ми погнались —
Скік та скік... Він утік... (Заець.)

Заець — невеликий пухнастий звір. Пізньою осінню він змінює колір шубки із сірої на білу. Як ти гадаєш, для чого він це робить? У яких казках ти читав про зайчика?

Знайди на малюнку зайця та, обвівши за контуром, заштрихуй за зразком.

Лисиця, як і зайчик, — персонаж багатьох казок. Пригадай, у яких казках вона зустрічається? Як її називають у казках?

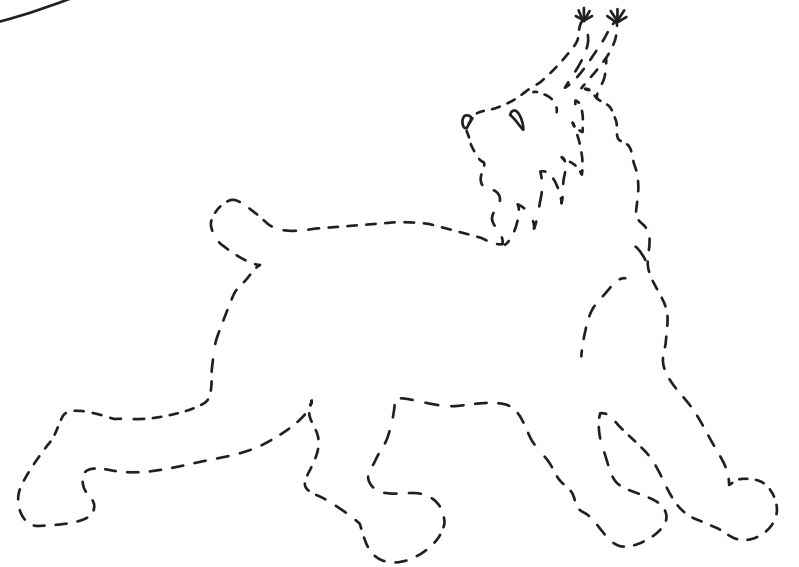
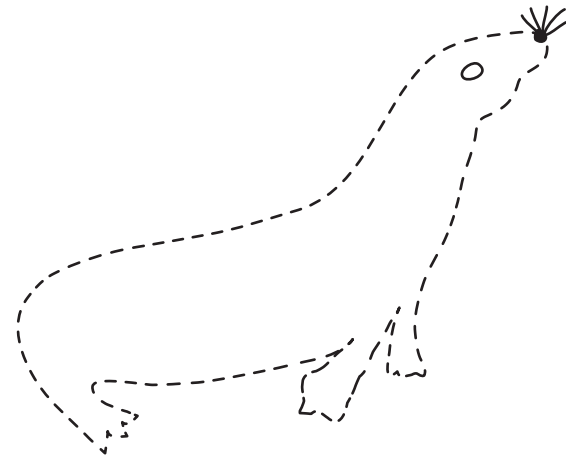
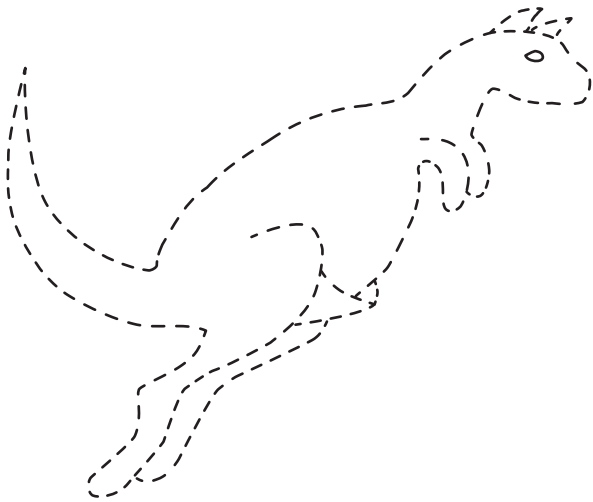
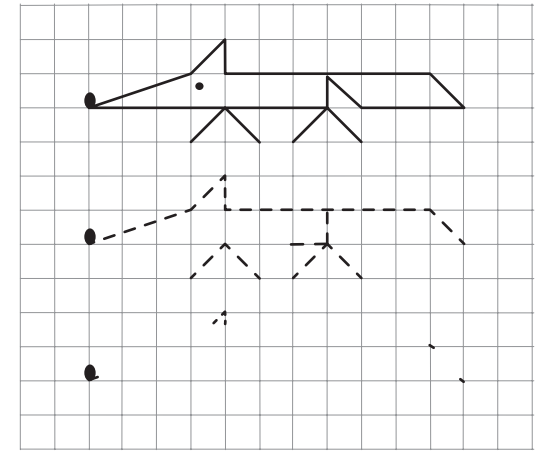
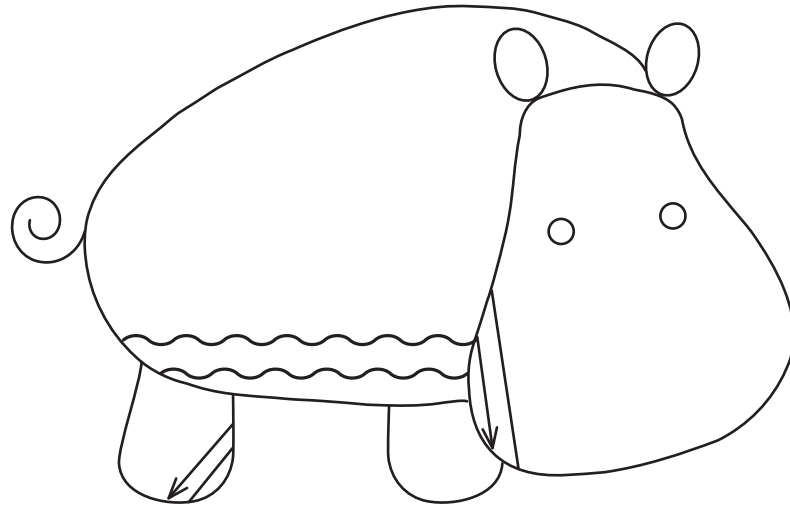
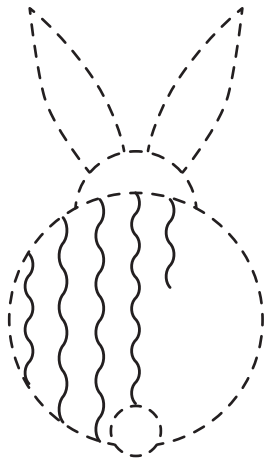
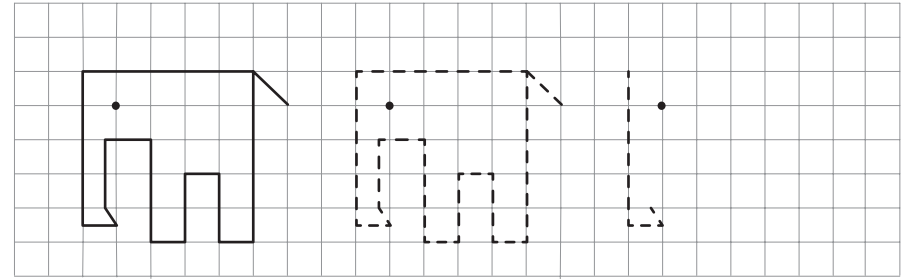
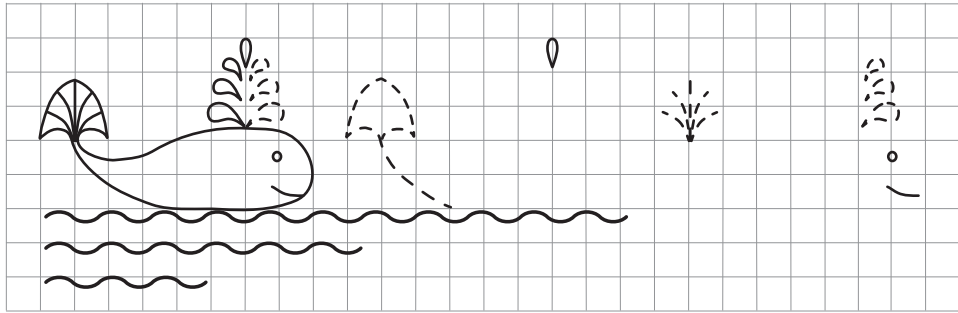
Намалюй та розфарбуй лисичок за зразком.

Морські котики живуть майже на всіх океанських узбережжях. Дуже швидко та вправно плавають у воді, але на суші пересягаються повільно та незграбно.

Знайди морського котика на малюнку та з'єднай пунктирні лінії.

Рись — хижа кішка з коротким хвостом і китичками на кінчиках вух. Рись дуже спритна: вона не лише чудово лазить по деревах і скелях, але й швидко бігає, стрибає, добре плаває. А ще рись — тварина витривала: вона може долати великі відстані.

Знайди на малюнку рись та обведи за контуром.



Свійські тварини

З давніх часів люди привчали тварин жити поруч із собою. Більшість тварин приносять людині користь. Таких тварин називають свійськими. Яких ти знаєш свійських тварин?

Розглянь малюнок. Хто на ньому зображений? Чи всі тварини на цьому малюнку свійські? Якщо ні, то хто зайвий?

Відгадай, про кого загадка Наталії Гуркіної?

Возить по пустелі люд
Не машина, а... (верблюди).

- Знайди відгадку на малюнку, розфарбуй великого верблюда та його вантаж.
- Намалюй за зразком маленьких верблюдів.

Відгадай загадку Наталії Гуркіної та знайди відгадку на малюнку:

Роги, вим'я, довгий хвіст,
В кого чималенький зріст? (Корова.)

- Намалюй та розфарбуй корову.
- Скільки вийшло корів? (2) Склади невеличку розповідь про користь коров'ячого молока.

Собака — найперша тварина, яка стала жити поруч із людиною. Собаки охороняють житло, стережуть та пасуть худобу; спеціально натреновані собаки допомагають сліпим (собаки-поводирі), рятують людей (собаки-рятувальники), знаходять бомби (собаки-сапери) тощо. Знайди на малюнку собаку.

- Наведи за контуром, розфарбуй та намалюй по клітинках песиків.

Скільки песиків на малюнку? Придумай кожному з них імення-кличку.

Кішка й кіт здавна вважалися охоронцями домівки. Пригадай казки, у яких розповідається про ката або кішку? («Пан Коцький», «Котик і Півник», «Кіт у чоботях», «Кіт та Лиска» тощо.)

- Наведи за контуром та розфарбуй котика.

Олень — свійська тварина у багатьох північних народів. Пригадай казку, у якій олень допоміг героїні.

- Знайди на малюнку оленя та намалюй таких самих поряд.

Скільки оленів вийшло?

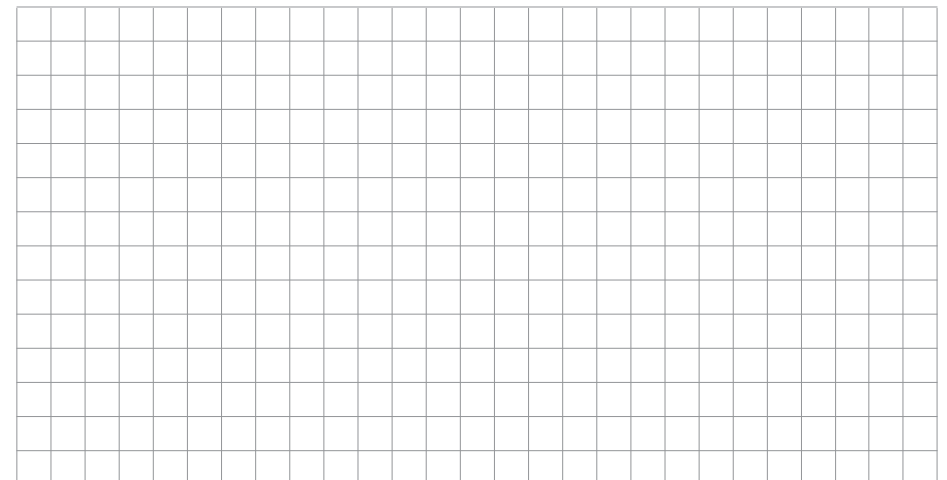
Баран і вівця — теж свійські тварини. Барани мають великі заокруглені роги, а вівці — безрогі. Знайди на аркуші великого барана та наведи пунктирні лінії малюнка.

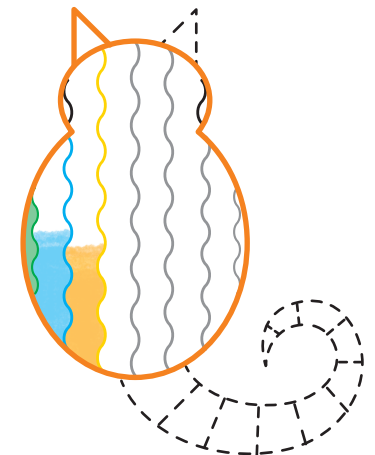
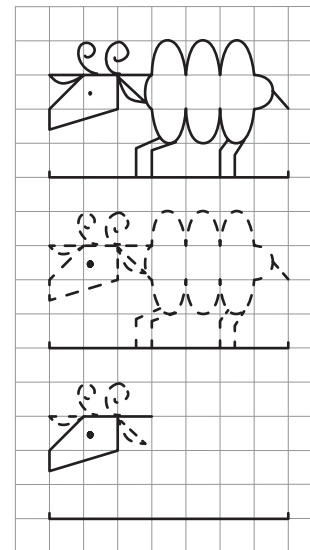
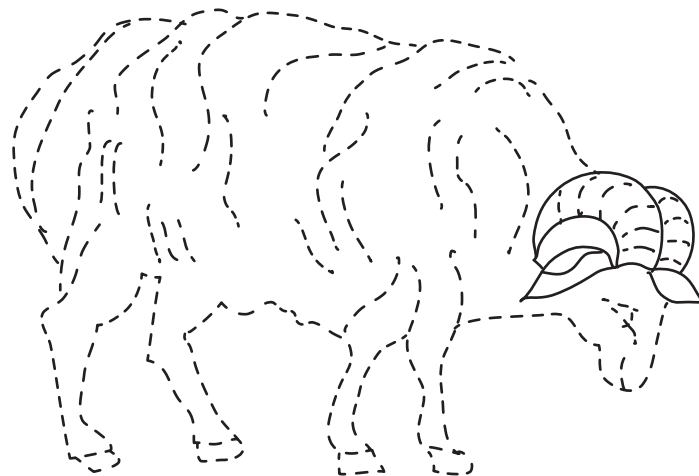
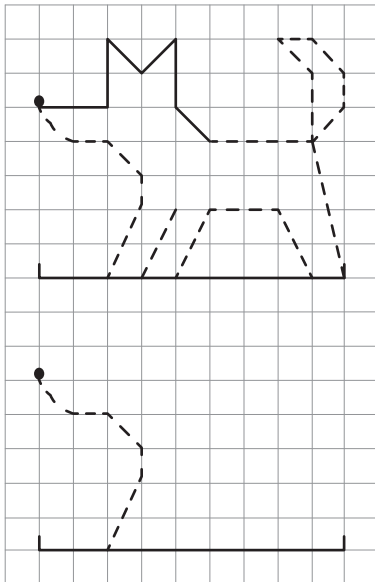
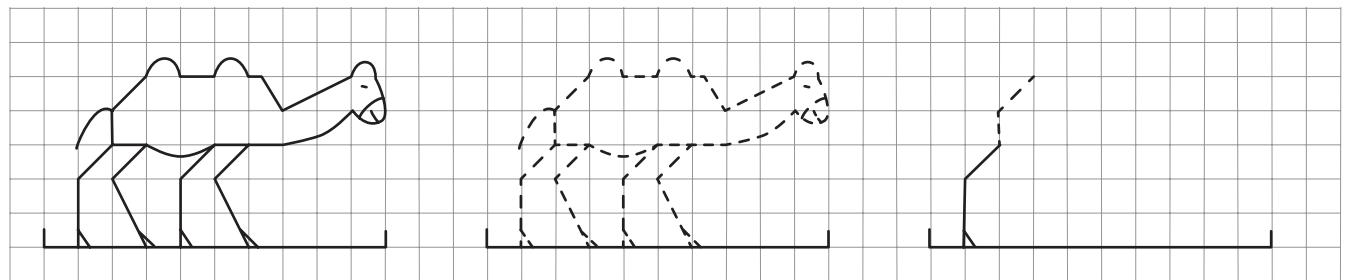
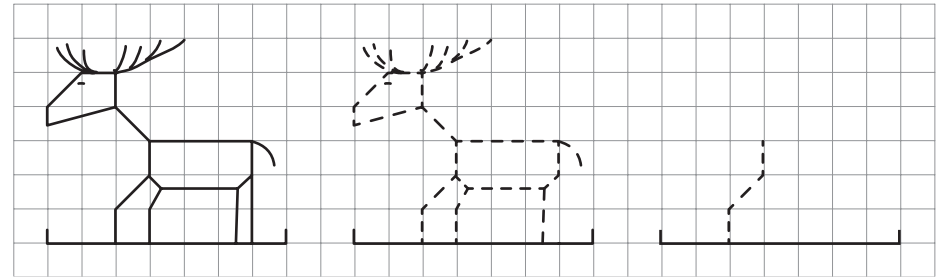
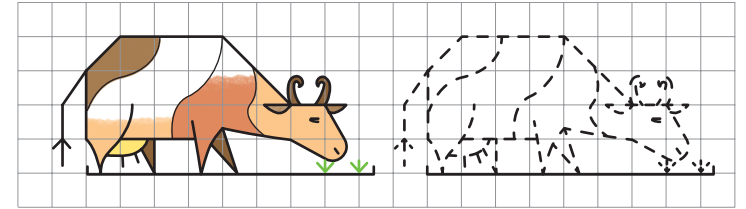
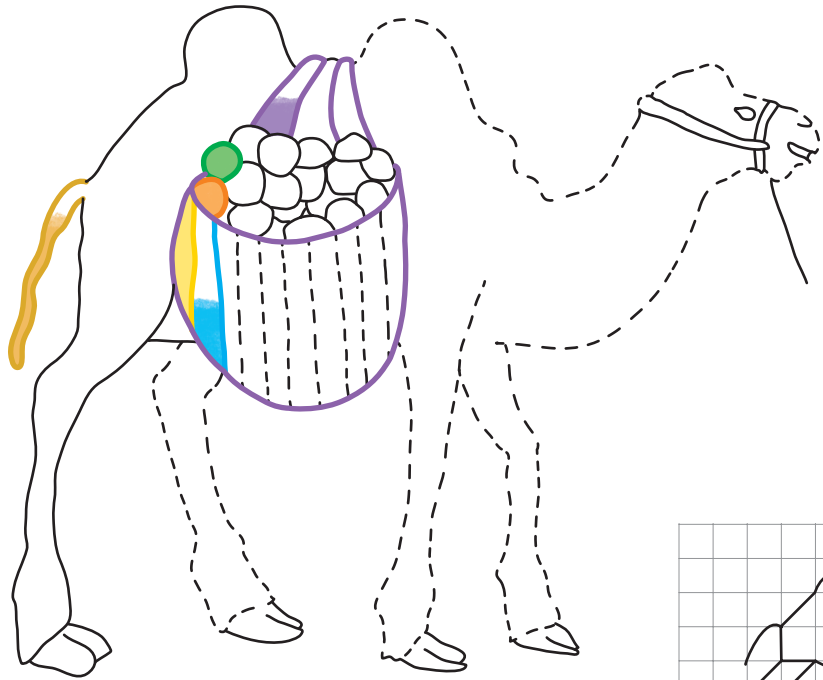
- Намалюй поряд маленьких баранчиків за зразком.

Скільки всього баранів вийшло на аркуші?

Яких ще свійських тварин ти можеш пригадати?

- Намалюй їх.





Цікаві солодощі

Роздивись малюнок. Хто на ньому зображений? Як ти вважаєш, вони справжні чи казкові? Чому? Чи бачив ти коли-небудь пряники та цукерки у формі звірів, квітів, схожі на ті, що на малюнку?

Щоб прикрасити іграшки-пряники, треба потренуватися.

- Намалюй візерунки у верхній частині аркуша, а потім зліва на аркуші, рухаючись у напрямку стрілок та не відриваючи олівця від лінії.

Для того, щоб випекти пряники, треба замісити тісто. Пригадай, із чого роблять тісто. Що ще потрібно для випікання пряників? Спробуймо створити пряник-квітку.

- Намалюй квітку, намагаючись не відривати олівця від аркуша.

Відгадай загадку Лесі Вознюк і знайди відгадку на малюнку:

Має хвіст, та не літає,
має рот — не розмовляє.
Можеш вудкою спіймати
і загадку відгадати. (Риба.)

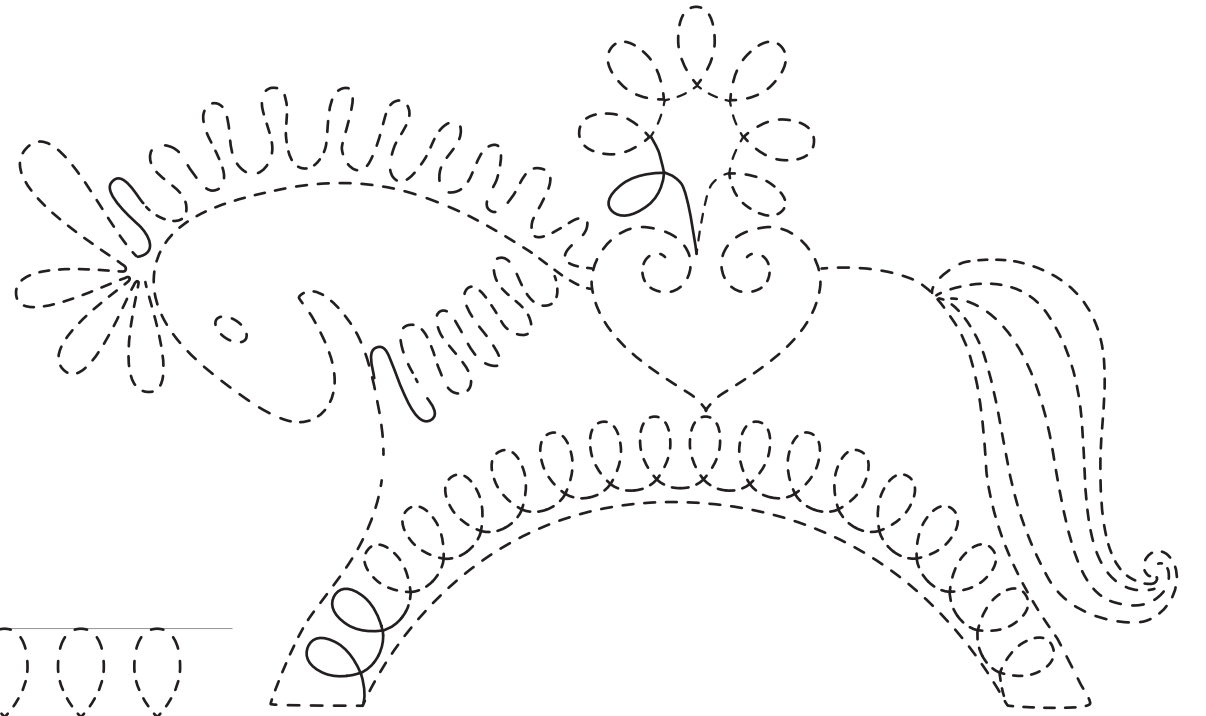
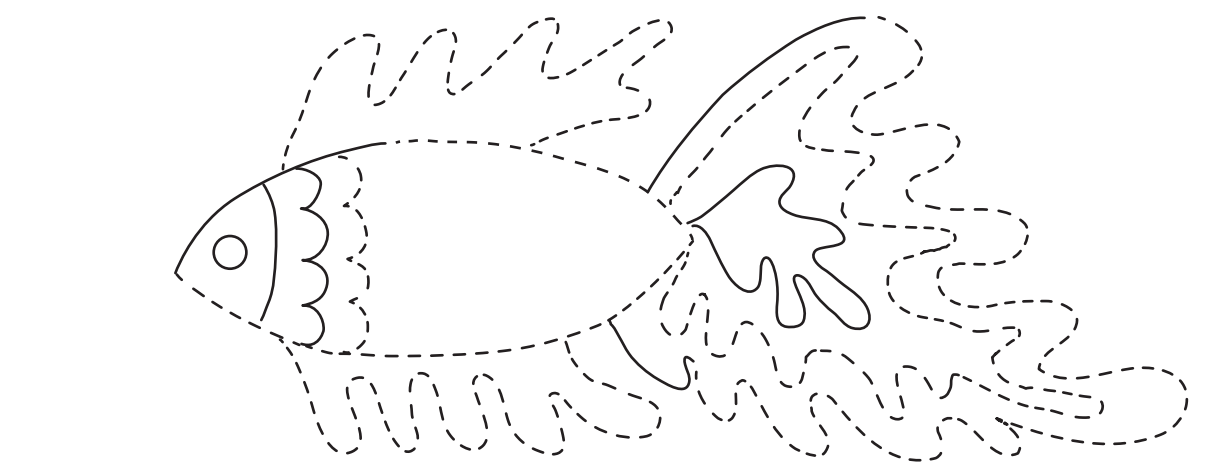
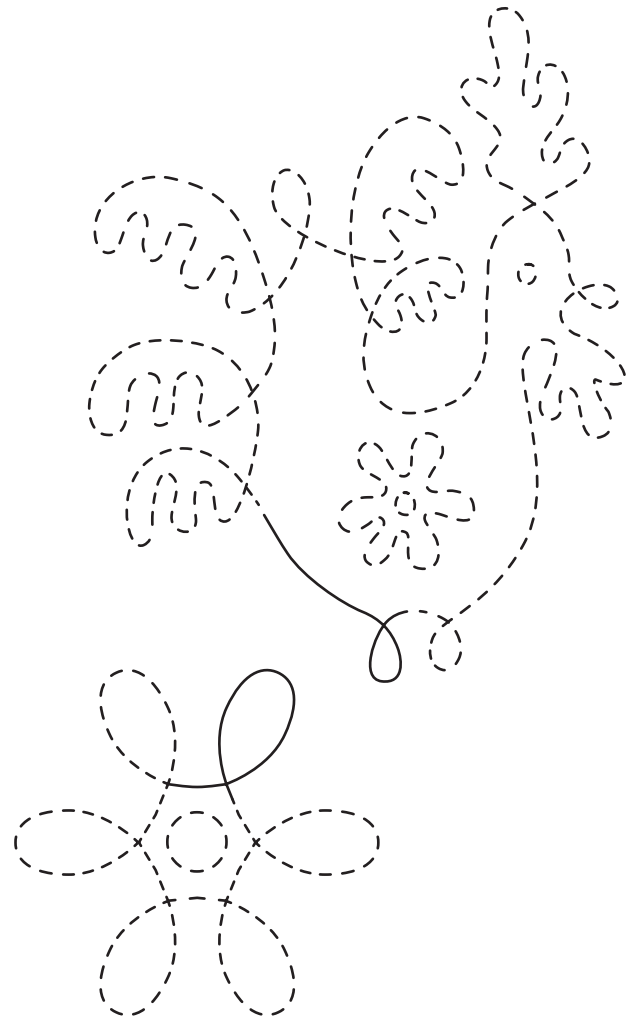
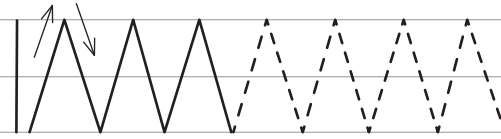
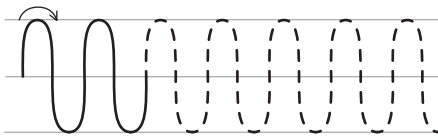
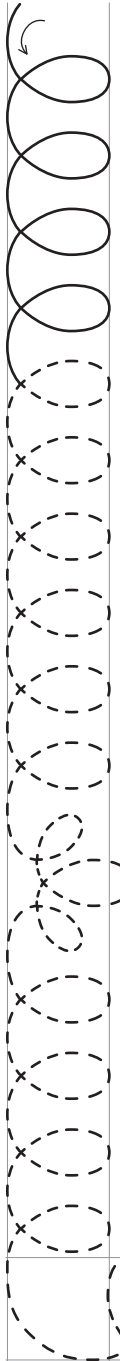
- Наведи пунктирні лінії та розфарбуй рибку-пряник.

У вигляді іграшок-звірів та птахів робили не тільки пряники, а й цукерки. Діти дуже люблять ці цікаві ласощі. Цукрових півників та конячок на паличках завжди продавали в місцях, де збиралось багато людей: на ярмарку, на ринках, під час свят та гулянь.

- Намалюй півника за пунктирами та розфарбуй його різними кольорами.

Послухай жартівливий віршик Ігора Мазіна про льодяникового півника.

Їхав з ярмарку народ,
Віз у дім покупки:
Дід Федот — новий комод,
Бабка Фекла — ступки.
А їх дочки,
Як з картинки
Модних дві Смуглянки, —
Стрічки,
Нитки,
Черевички,
А в кошику — банки.
Стрічки — прикраси,
Банки — під варення!..
Тільки от
Дідусь Сасий
Їхав з ярмарку пустий:
Без комода, банок, ступок
І таких-сяких покупок,
А з одним
На паличці
З червонястеньким бочком, —
Зі смачним льодяничком.
І хоч був
Той півничок
Трохи більшим
За вершок,
Став смачнішим він
Для внучки,
Ніж у світі всі тягучки.
А тягучок, без обману,
Було рівно два кармани...
Тож не зовсім-ба пустий
Повернувсь дідусь Сасий!



Морські мешканці

Роздивись малюнки. Дай назву цій сторінці. Яких мешканців моря ти знаєш?

Щоб гарно обвести та розфарбувати мешканців моря, спочатку треба потренуватися.

Обведи за контуром візерунок у верхній частині аркуша. На що він схожий?

На морському дні росте багато рослин. Такі рослини називаються водорості.

Обведи за контуром водорості.

Полічі їх. Скільки вийшло водоростей?

А чи знаєш ти, що корали — це не рослини, а тварини? Вони прикріплюються до каміння та пропускають крізь себе воду, видобуваючи з неї поживу. Корали мають гарний червоний, жовтогарячий, рожевий, білий, жовтий або чорний колір.

Знайди на малюнку корал жовтогарячого кольору та, обвівши за контуром, зафарбуй.

Каміння на морському дні — це будинки для багатьох тварин. Під камінчиками живуть краби, ховаються різнокольорові рибки. На камінні ростуть корали та водорості.

Розфарбуй каміння та водорості, що ростуть на ньому.

Обведи за контуром та розфарбуй морських рибок, що зображені на малюнку.

Скільки рибок на малюнку? (2) У який бік пливе рибка зі смужками? (Вправо.) А рибка із синіми плавцями? (Вліво.)

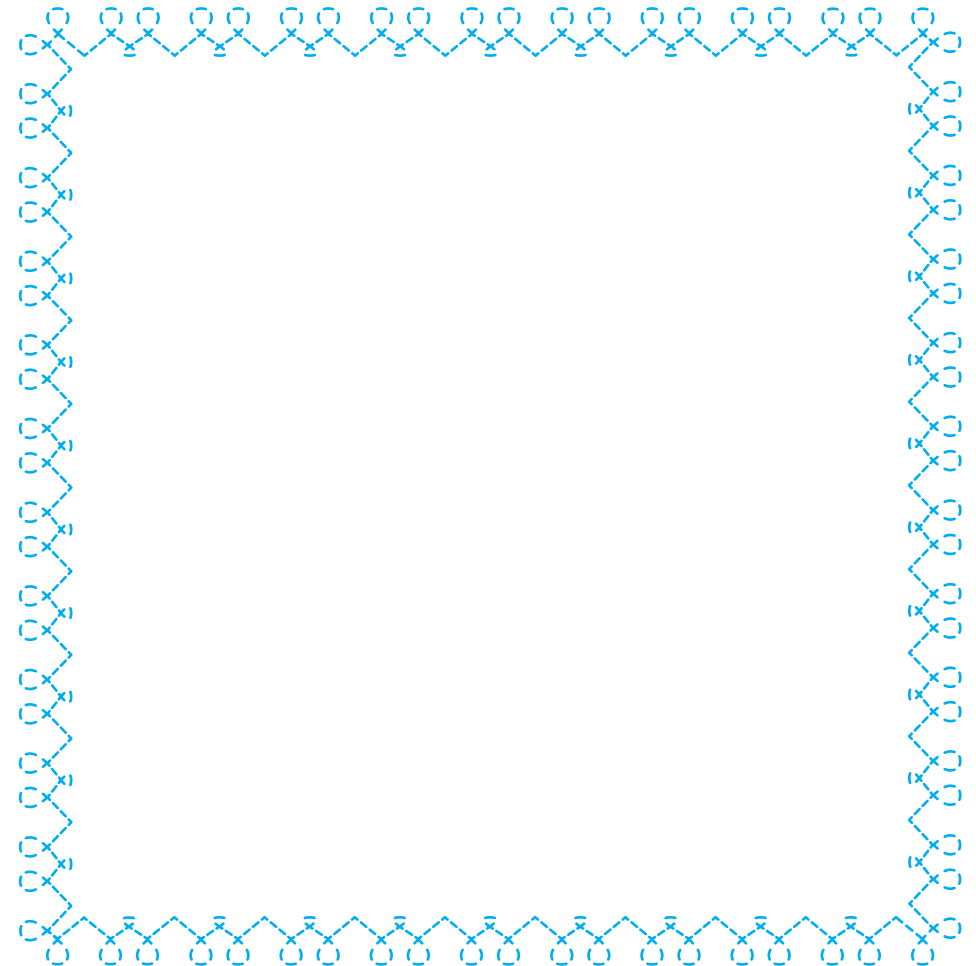
Знайди на малюнку восьминога. Він нагадує зморшкуватий шкіряний мішок та має вісім щупальців із присосками, дуже

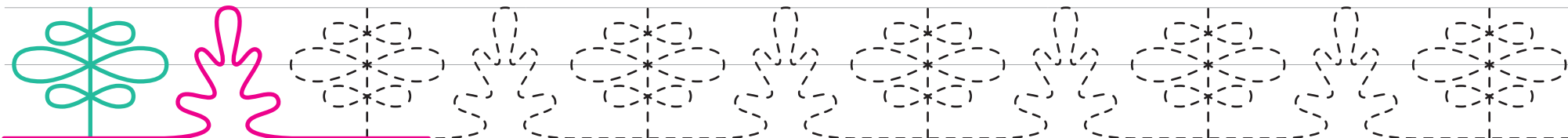
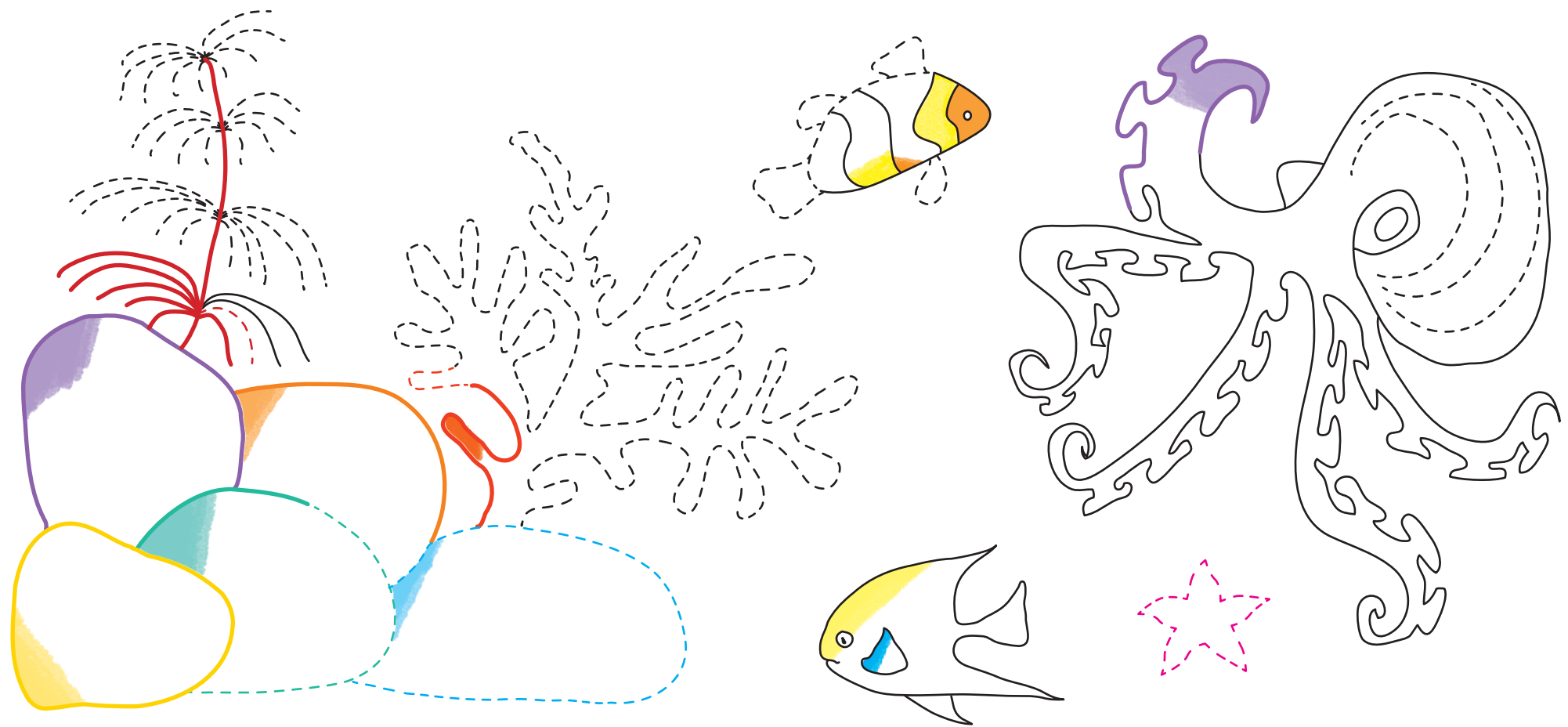
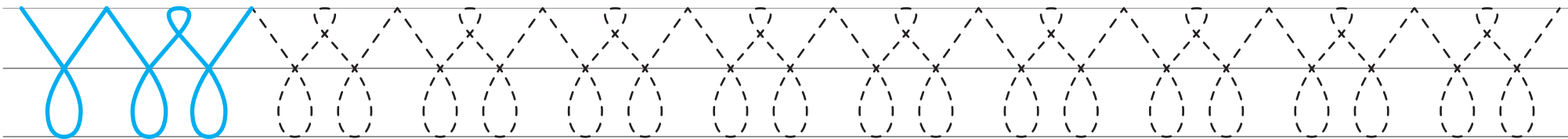
гнучких і рухливих. Восьминіг дуже охайний, любить чистоту: житло підмітає струменем води, а недоїдки складає зовні на сміттеву купу.

Розфарбуй восьминога.

Придумай цікаву розповідь про мешканців морського дна.

Намалюй картинку до своєї розповіді.





Побутові помічники людини

Роздивись малюнок. Що на ньому зображено? Як можна одним словом назвати всі ці картинки? Відгадай загадки та знайди на них відгадки.

Наведи їх за контуром, намалюй та розфарбуй.

Юлія Турчина

✦✦✦

Гострі зуби вона має,
Їсти нам допомагає,
Що бере в тарілці — все
Нам до рота донесе. (*Виделка.*)

Олександр Максимов

✦✦✦

Коли буває час самотній
І тиша наганяє сон,
Його розвіє міжгородній
Чи твій мобільний... (*телефон.*)

Наталя Гуркіна

✦✦✦

Ручку й носик має,
Водичку нагріває. (*Чайник.*)

✦✦✦

Сміття все попідбирає,
До пилінки позбирає.
Нам надійний помічник,
Працьовитий робітник. (*Пилосос.*)

✦✦✦

Дуже любить він тканини,
Сукні, светрики, гардини.
Всі їх складочки знайде!
Розіллється — пара йде!.. (*Праска.*)

Леся Вознюк

✦✦✦

Справно йде, хоч ніг немає,
цоки-цок, усім співає.
І секунди, і хвилини
нам рахує він щоднини. (*Годинник.*)

✦✦✦

Барабан великий має,
хоч в оркестрі і не грає.
Барабаном покрутила, —
і білизна сніжно-біла. (*Пральна машина.*)

Григорій Храпач

✦✦✦

Є в нашій домі дивний дім:
Зима гостює завжди в нім.
Та я охоче в домі тім
Все бережу — що п'ю і їм. (*Холодильник.*)

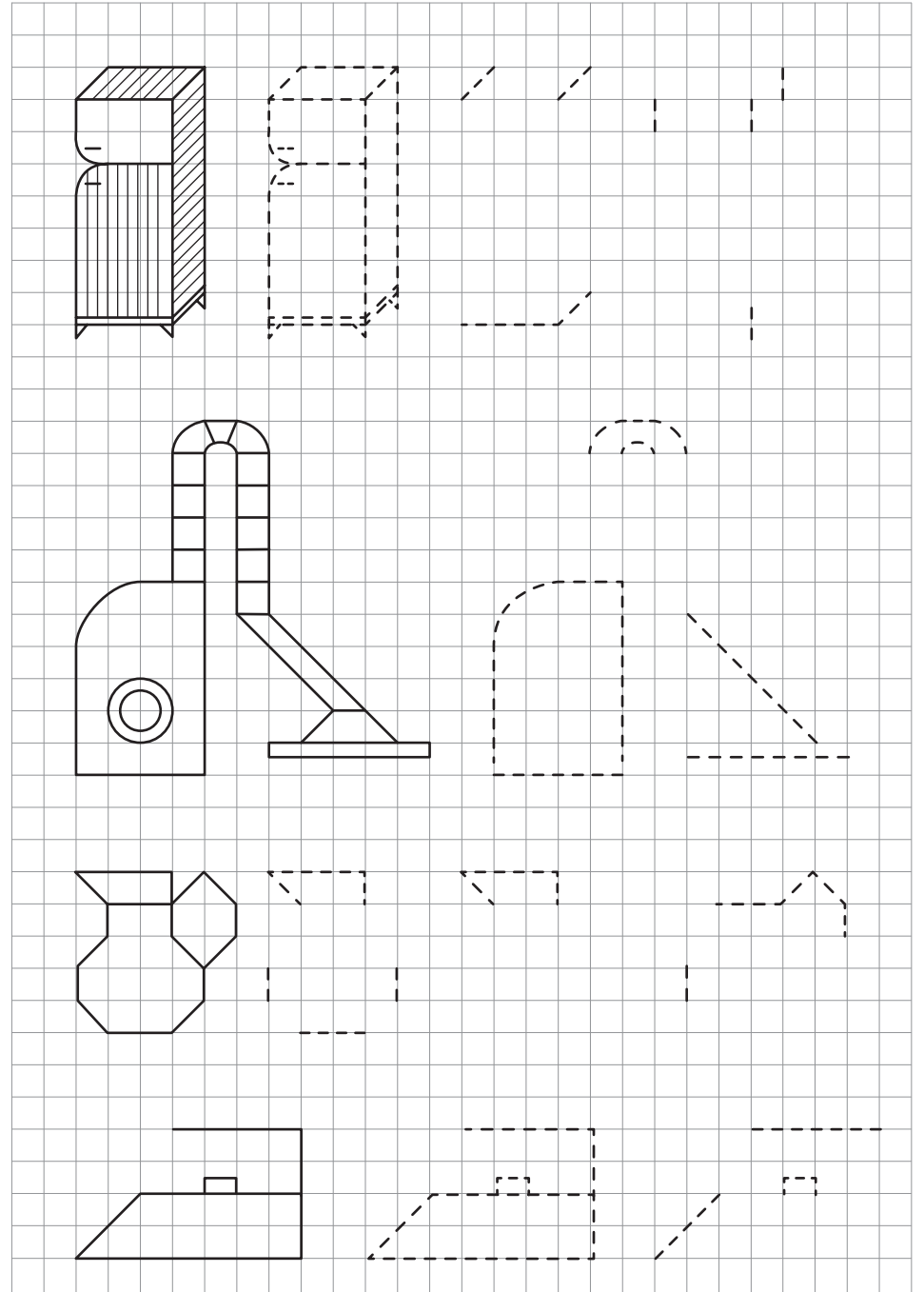
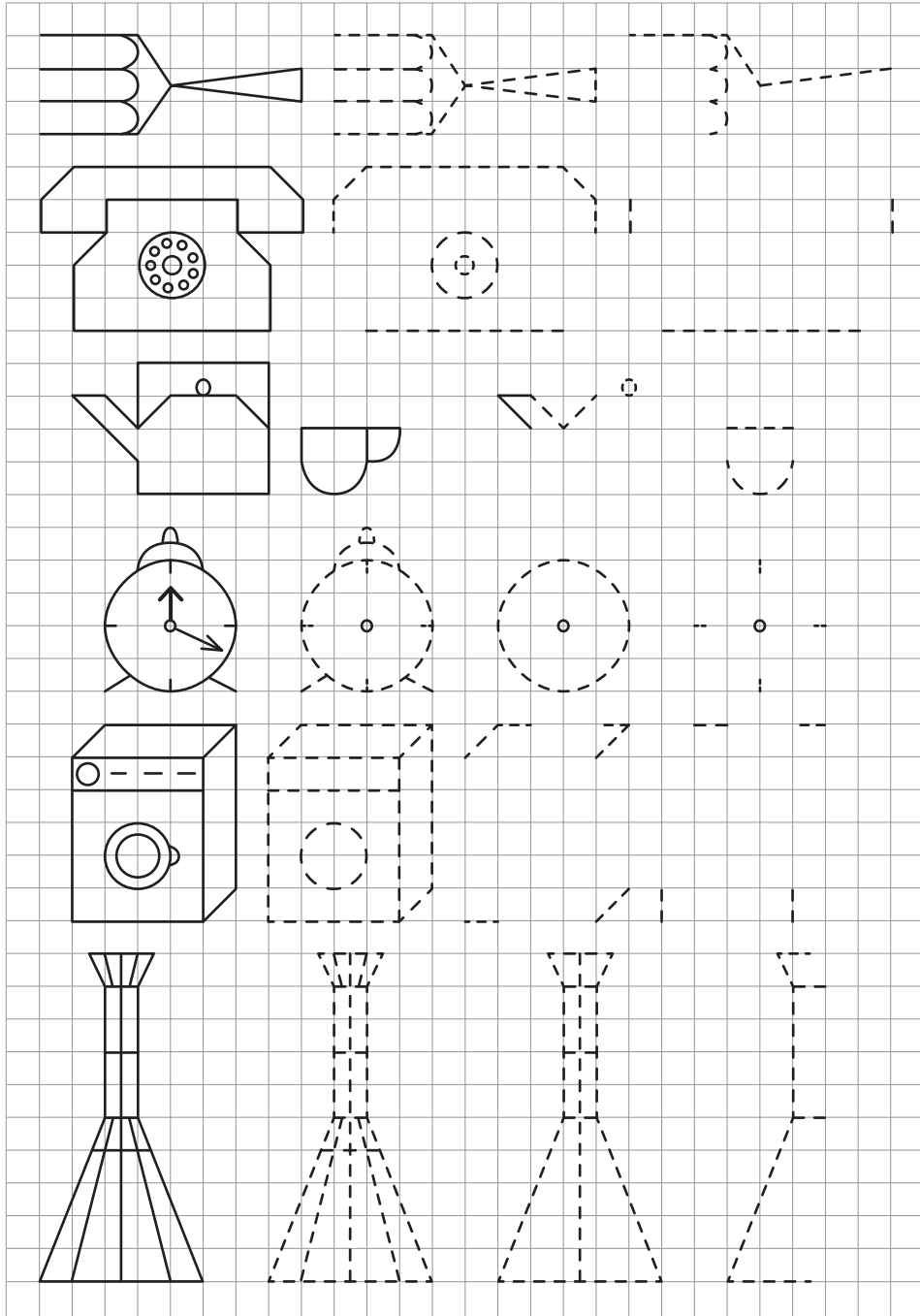
Народні загадки

✦✦✦

З нього воду наливають,
Квас у ньому зберігають,
Топлять молоко у печі.
Називають його... (*гличик.*)

✦✦✦

Наскакалось, називалось,
Під припічком заховалось. (*Віник.*)



Альбоми для малювання та читання «Від крапки до літери» надають можливість співпраці дитини й батьків: читання, обговорення прочитаного і виконання розвивальних вправ.

Цей посібник призначений для дітей від шести років і допоможе розширити їхнє уявлення про світ, підготувати їх до набуття навичок письма.

Матеріал згрупований за темами, які зацікавлять і хлопчиків, і дівчаток.

Тексти-розповіді й завдання відповідають віковим особливостям, а виконання вправ активно впливає на розвиток дрібної моторики.

До кожної теми пропонуються завдання, які дають можливість організувати навчання у формі гри:

- відгадай загадку
- уяви себе
- придумай розповідь
- встав пропущене слово
- промов скоромовку
- відгадай та намалюй

Вправи, які пропонуються в альбомі, розвивають:

- моторику пальчиків
- творче мислення
- фантазію
- окомір
- дисциплінованість
- старанність

По закінченні малювання у цьому альбомі на дитину очікує **ПОДЯКА** за вправно виконану роботу.

ISBN 978-617-540-138-5



9 786175 401385

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

Навчально-методична література видавництва «РАНОК»

УСІ КНИГИ ТУТ!

📞 **КУПИТИ:** WWW.RANOK.COM.UA

📄 **ЗАВАНТАЖИТИ:** WWW.E-RANOK.COM.UA

📧 **ЗАМОВИТИ:** (057) 727-70-90, pochta@ranok.com.ua

